Fase III:
Trencant tòpics:
educar per la convivència i la ciutadania

Informe final – Juliol 2009

Observatori de la Immigració a Sabadell (OIS)
Lliga dels drets dels pobles i Fòrum IDEA (UAB)

Fundació Jaume Bofill

ÍNDEX

1. PRESENTACIÓ 2

2. RESUM DE LA PROPOSTA PRESENTADA 3

2.1. Origen de l'Observatori de la Immigració a Sabadell (OIS) 3
2.2. De la coexistència a la convivència, proposta OIS III 4

2.2.1. Objectius generals 6
2.2.2. Línies d'actuació i accions concretes 7

3. ACCIONS DESENVOLUPADES PER L'OIS 8

3.1. Actualització de dades estadístiques 8
3.2. Renovació i manteniment de la nova pàgina web OIS 9
3.3. Col·laboració amb l'estudi promogut per CoE: Topics and Stereotypes 12
3.4. Creació i proves dels tallers de sensibilització per joves i adults 15

3.4.1. Disseny i elaboració del primer taller de sensibilització i reflexió 16
3.4.2. Pilotatge i valoració 17
3.4.3. Nou disseny i reelaboració de dos tallers de sensibilització i reflexió sobre tòpics i estereotips 18
3.4.4. Valoració dels tallers realitzats 21

3.5. Treball en xarxa: taules rodones, interculturalitat als barris i 18 de desembre 24

3.5.1. Organització de taules rodones i debats per a la sensibilització i la reflexió 25
3.5.2. Foment de la interculturalitat als barris i entre les AAVV 26
3.5.3. Commemoració del Dia Internacional de l'Immigrant – 18.12.08 28

3.6. Transferència de coneixements: difusió dels projectes i estudis elaborats per l'OIS 30

3.6.1. Altres espais de difusió: III Fòrum Social Mundial de les Migracions 31

3.7. Creació d'espais en els mitjans de comunicació 32

4. CONCLUSIONS 34

ANNEXOS 36

Annex 1: Relació de despeses
Annex 2: Web de l'Observatori de la Immigració a Sabadell
Annex 3: Participació en la elaboració i el tractament de l'enquesta: *Topics and Stereotypes*, creada en el Consell d'Europa
Annex 4: Activitats de sensibilització i reflexió sobre tòpics, estereotips i discriminació
Annex 5: Treball amb xarxa
Annex 6: Transferència de coneixements
Annex 7: Espais als Mitjans de comunicació locals

1. PRESENTACIÓ

El present informe exposa la tasca desenvolupada en el **tercer any de treball de l'Observatori de la Immigració a Sabadell (OIS)**. L'OIS és producte del treball conjunt entre la Lliga dels Drets dels Pobles, una entitat sense ànim de lucre de Sabadell amb de 30 anys d'experiència treballant el foment dels drets humans, els drets dels pobles i la cultura de pau; i el Fòrum IDEA (Investigació i Desenvolupament d'Educació de Persones Adultes), un grup d'investigació i recerca de la Universitat Autònoma de Barcelona, centrat en l'educació per persones adultes i el desenvolupament comunitari.

Després de tres anys de treball conjunt entre aquestes dues entitats, l'OIS ha crescut amb la finalitat d'esdevenir una eina útil per analitzar la situació de la població immigrada des d'una perspectiva local, per aportar propostes i iniciatives amb la finalitat última d'afavorir la convivència i la cohesió social entre la ciutadania, en una societat marcada per la globalització i l'arribada d'un volum important de població estrangera.

El primer projecte de l'OIS va basar-se en un **diagnòstic sobre la realitat de la població migrada a la ciutat**, que analitzava les condicions de vida de la població nouvinguda tot recollint informació a través de dades quantitatives que van permetre observar el fenomen des d'una visió global de ciutat, però també es van tenir en compte les realitats més personals i concretes a través de la recollida de dades qualitatives. El segon projecte encarat per l'OIS fou el **Catàleg de Bones Pràctiques**. En aquest catàleg es recolliren nombroses iniciatives realitzades a Catalunya, a partir de les quals es van elaborar criteris i indicadors per a crear i millorar propostes que tinguessin com a objectiu la integració de les persones immigrades. Una integració entesa com l'assoliment de la ciutadania plena on poder exercir en igualtat d'oportunitats i condicions reals tots els drets i deures com a ciutadans. En aquest tercer any, després de tota la trajectòria duta fins al moment, l'OIS ha seguit la seva tasca al llarg d'aquest curs amb el projecte **Trencant tòpics: educar per la convivència i la ciutadania**.

La voluntat d'aquesta última fase ha estat la d'abordar la temàtica dels **tòpics i estereotips que apareixen entre la població majoritària** de la societat de destí, per tal de donar a conèixer la realitat del fet migratori, crear empatia i oferir eines, idees i arguments que permetin posar en dubte i qüestionar idees preconcebudes. Unes idees normalment negatives i simplistes, que poden desenvolupar actituds discriminatòries envers a persones estrangeres, ja sigui a tot el col·lectiu immigrat en general o bé dirigides a un col·lectiu en particular.

Així doncs, en el present informe s'exposaran diversos apartats on es farà un repàs de les tasques i accions dutes a terme i desenvolupades al llarg d'aquest curs 2008/09 en el marc aquest últim projecte de l'OIS.

2. RESUM DE LA PROPOSTA PRESENTADA

2.1. Origen de l'Observatori de la Immigració a Sabadell (OIS)

El projecte **Trencant tòpics: educar per la convivència i la ciutadania** segueix una trajectòria lògica i lineal en el treball realitzat fins al moment, que ens ha dut a centrar aquesta tercera fase en la població majoritària de la ciutat.

Com s'ha avançat en l'apartat de Presentació, durant la **primera fase** de treball, l'OIS va encarar una etapa d'**apropament i de diagnòstic** sobre la realitat local per tal de conèixer de primera mà la composició i la distribució de la població immigrada de Sabadell així com també les seves condicions de vida. El diagnòstic va basar-se en un estudi sociològic que analitzava els àmbits socials més destacats: des de la situació a nivell legislatiu, l'àmbit laboral, l'àmbit sociosanitari o l'àmbit educatiu i formatiu, fins a la distribució de la població i l'habitatge, relacionada amb la convivència entre ciutadans.

En la **segona fase** de l'OIS es va optar per **conèixer** algunes **experiències i iniciatives impulsades** tant per la societat civil com per l'administració pública (especialment des de l'àmbit municipal), que tinguessin com a finalitat oferir una bona acollida per a la població immigrada, sensibilitzar la població autòctona o treballar per facilitar espais de convivència i contacte entre ciutadans de diversos orígens. Totes les accions recollides en un *Catàleg de Bones Pràctiques* s'encaminaven a evitar situacions d'aïllament social i afavorir la cohesió social. El **resultat** d'aquesta anàlisi fou un seguit d'**indicadors i criteris** que pretenen aportar un conjunt d'eines per a professionals, voluntaris o interessats en la intervenció social vinculada amb la immigració per tal d'orientar-los en el **procés de creació, desenvolupament o adaptació d'accions i propostes**. Es pretén no només a facilitar una bona acollida en el primer moment d'arribada a la ciutat o crear espais d'interrelació cultural, sinó també, i sobretot, afavorir l'accés i l'exercici dels drets en plena igualtat de condicions per a tothom.

Des de l'OIS, entenem que aquesta **igualtat plena en l'accés i l'exercici dels drets és la condició necessària per assolir la ciutadania** i la base de la **integració social**. Per tant, aquest hauria de ser l'objectiu final i últim quan es treballa entorn del procés migratori en les nostres societats. La promoció de drets socials entre la població immigrada i el fet de garantir la seva protecció i el seu exercici real, resulten per a l'OIS un dels reptes actuals que cal tenir com a objectiu final i de llarg termini en qualsevol iniciativa, evitant així caure en l'assistencialisme.

No obstant això, cal no descuidar altres aspectes que encara avui són necessaris cobrir. Ens referim tant a **l'acollida**, que serà necessària sempre i quan la immigració segueixi arribant de manera constant, amb més o menys intensitat als nostres municipis; com també a la **sensibilització** i el **foment de les relacions interculturals** que facilitin el contacte entre persones d'orígens diversos. Si bé aquestes accions poden deixar en un segon pla l'objectiu de la igualtat de drets, cal dir que són

accions encara avui molt necessàries, especialment quan es dirigeixen a la població majoritària de les societats de destí.

La realitat diària i quotidiana demostra aquesta necessitat, ja que fàcilment comprovem com apareixen **discursos contraris a la immigració**, majoritàriament basats en **tòpics** i falsos **estereotips** construïts des del desconeixement i la por envers a allò què és diferent, però força arrelats a l'imaginari col·lectiu de la població majoritària. El més preocupant és que aquestes visions negatives acaben afectant directament a la població immigrada i al seu desenvolupament com a ciutadans, ja que són la base perquè aflorin **actituds discriminatòries** que impedeixen l'exercici de drets en igualtat de condicions. Si les actituds discriminatòries més greus són les que poden derivar de la Llei d'Estrangeria (com el fet de no permetre el dret a viure en família o el dret al treball, que aboca a moltes persones a subsistir en l'economia submergida i patir els abusos que se'n poden derivar); en un nivell més interpersonal, la manca d'empatia envers a les persones immigrades i la no comprensió de la seva realitat i de les causes que originen les migracions poden provocar que persones autòctones participin de forma directa o indirecta en aquestes pràctiques discriminatòries: ja sigui dificultant l'accés al lloguer d'un habitatge, imposant preus abusius o explotant laboralment una persona per no disposar dels permisos necessaris. Un altre exemple d'aquesta discriminació, el trobem en els recurrents discursos i rumors que titllen la població immigrada com el col·lectiu més beneficiat per les ajudes socials i alhora, com el col·lectiu culpable de la manca de recursos públics i de tot tipus de problemes socials, des de la saturació i mal funcionament dels serveis públics o l'augment de la delinqüència o l'atur.

Juntament amb aquestes problemàtiques, també destaca el problema de la **coexistència**. Prenent com a referència el treball realitzat per l'OIS en la seva primera fase, *Sabadell, informe de la immigració 2006*, observem que si bé no es donen greus problemes de convivència, sí que se segueix constatant una **manca de relacions interculturals normalitzades**. Els diversos col·lectius, tant autòctons com estrangers, es distribueixen i es relacionen en funció del seu origen geogràfic, el què provoca una fragmentació de la societat a nivell social i cultural. Si bé en un context de primera arribada i acollida, és lògic que els primers contactes i relacions que es cerquin siguin amb persones d'un mateix origen o nacionalitat, un cop superat aquest primer moment d'assentament, és important que aquestes relacions no es cronifiquin en el temps, i tant la població immigrada com la població majoritària tendeixin a obrir-se i a relacionar-se de manera normalitzada, sense que la variable d'origen sigui un factor que limiti les relacions entre les persones.

2.2. De la coexistència a la convivència, proposta OIS III

Per aquestes raons, en la **tercera fase** de l'OIS s'ha optat per abordar la qüestió dels **tòpics i estereotips** que apareixen entre la població majoritària envers la població immigrada. Amb la finalitat de posar en dubte aquestes idees que poden resultar una **frontera** no visible entre persones,

i que pot contribuir a l'**exclusió** de l'altre, del diferent; des de l'OIS s'ha pretès elaborar eines que permetin qüestionar idees preconcebudes com un primer pas per evitar discriminacions, afavorint així l'apropament i el contacte intercultural en l'àmbit més quotidià.

Per exemplificar aquesta argumentació, mostrem el següent esquema que ha guiat el plantejament teòric i la línia de treball de l'OIS:

Aquest esquema, extret del *Catàleg de Bones Pràctiques en Immigració* elaborat per l'OIS durant el passat curs, simbolitza un model ideal de caire processual, que té com a fita la integració de la població immigrada en les mateixes condicions que la resta de la població i la convivència entre les persones procedents de diferents orígens.

Tal i com s'apunta al gràfic, la primera qüestió fa referència a la **transició** de l'**estatus de l'immigrant** a l'**estatus de ciudatà.** Com comentàvem anteriorment, entenem que per assolir la condició de ciutadà es fa necessari dur a terme mesures que vagin més enllà de la fase d'acollida (que fa un major èmfasi en l'assoliment de les condicions mínimes i bàsiques per a establir-se a un

territori), i encaminades cap a l'equiparació de drets i deures entre les persones immigrades i la resta de població majoritària. Per a aquesta transició es fa necessari **superar** el context de **coexistència**, on els individus de diferents orígens viuen en un mateix indret, però no es relacionen entre sí. D'aquí la importància de caminar cap a un context de **convivència**, caracteritzat per la interacció positiva i normalitzada entre la població immigrada i la població majoritària. Tal i com assenyalen Malgesini i Giménez en la *Guía de conceptos sobre migraciones, racismo e interculturalidad* (2000), la convivència requereix un cert **aprenentatge**, normes comunes i formes de **regulació del conflicte**, donat que aquesta no implica, com sovint es tendeix a pensar, absència de conflicte, sinó la seva regulació o resolució pacífica. Per tant, la convivència, que constitueix un dels elements clau del procés d'integració social, seria el punt de connexió entre els dos eixos que estructuren el nostre marc de treball.

Per tant, si en un primer moment les iniciatives tendeixen a dirigir-se a la **població immigrada** (centrades en l'acollida) i a **la població autòctona** (àmbit de la sensibilització) de forma separada i inconnexa, allò ideal seria que les mesures orientades a afavorir les **relacions interculturals** donessin lloc a mesures orientades a la **ciutadania** en general, independentment del seu origen o nacionalitat, després d'eliminar les diferències de tipus legal inicials.

Tornant a la proposta presentada, entenem que el treball de **sensibilització i reflexió** entre la població immigrada és un punt necessari i imprescindible per promoure l'aprenentatge que faciliti la **convivència** entre conciutadans i garanteixi la **ciutadania** plena, i per tant la **igualtat de drets** de la població immigrada. Així doncs, si bé és imprescindible que les lleis i normatives estatals es modifiquin per tal de donar una cobertura legal i no discriminar les persones migrades, també és important treballar els aspectes més subjectius i personals que sobresurten en les relacions més quotidianes i diàries.

2.2.1. Objectius generals

En aquest sentit, les propostes presentades en el projecte **Trencant tòpics: educar per la convivència i la ciutadania** pretenia contribuir al foment de la interculturalitat entre la població majoritària orientant-se amb **quatre objectius** generals:

1. Copsar les **percepcions, experiències i expectatives de la població immigrada** per tal de conèixer amb major profunditat la seva situació i les seves opinions.

2. Consolidar el sistema de **recollida i difusió de les dades estadístiques** de l'OIS, ja iniciat a l'any 2005.

3. Afavorir la **transformació d'actituds i discursos** envers la població immigrada, des del debat i el contrast d'informació, mitjançant metodologies educatives i comunicatives.

4. Mantenir i reforçar els **vincles** amb les entitats, serveis públics i col·lectius que treballen amb i per la població immigrant, així com per la millora de la convivència ciutadana.

2.2.2. Línies d'actuació i accions concretes

Dels anteriors objectius generals, se'n derivaven les següents **línies d'actuació i accions específiques:**

Línia d'actuació 1: Consolidar el sistema de **recerca**, recollida i difusió de les dades de l'OIS.

1.1. Recollida i elaboració de dades estadístiques sobre la població d'origen estranger de Sabadell, actualitzant i renovant aquesta informació, disponible des de l'octubre de 2005 a la pàgina web **www.observatoriimmigraciosb.wordpress.com** o **www.immigraciosabadell.org**.

1.2. Distribució, recollida i anàlisi d'un qüestionari a persones immigrades per conèixer la opinió i percepció d'aquest col·lectiu sobre la població majoritària.

Línia d'actuació 2: Afavorir la convivència real i la integració de la població nouvinguda a la ciutat,a través de la **anàlisi i la reflexió.**

2.1. Creació de **tallers educatius de discussió i debat per a la sensibilització i la reflexió** sobre la immigració, i en concret sobre les construccions i els discursos socials entorn el fet migratori i el trencament de prejudicis i estereotips. Aquests tallers o *workshops* es destinen principalment a la població autòctona de diversos barris de la ciutat.

2.2. **Elaboració de materials** com documents gràfics i visuals útils per a la sensibilització, però sobretot per impulsar un procés de coneixement i aprenentatge que faciliti que els assistents es qüestionin les seves pròpies idees i principis.

2.3. Organització de **actes i taules rodones** obertes a tota la ciutadania, per promoure el debat a nivell ciutadà sobre diverses temàtiques. Sempre que sigui possible, en aquest punt es cercarà la implicació d'altres entitats locals, de persones immigrades i de suport al col·lectiu immigrant, tot impulsant el treball en xarxa, l'intercanvi d'informació, experiències i propostes i unes relacions més fluïdes i de major confiança entre els agents socials.

Línia d'actuació 3: **Difusió i sensibilització** de la població general

3.1. Cercar un **espai periòdic en els mitjans de comunicació locals** per fomentar el debat i la reflexió als mitjans de comunicació, oferint informació, dades i missatges positius de la immigració com un enriquiment social, cultural i personal.

3.2. **Campanya de comunicació social**, per elaborar materials gràfics i visuals, on es reculli informació objectiva considerada rellevant i important sobre temes i aspectes a debatre en el sí de la ciutadania entorn al fet migratori.

3. ACCIONS DESENVOLUPADES PER L'OIS

A continuació exposem detalladament les accions dutes a terme al llarg d'aquest curs 2008/09, corresponents als objectius i a les accions definits en el projecte presentat a l'Ajuntament de Sabadell. Cal remarcar que si bé alguna de les accions exposades anteriors, com la campanya de comunicació, no ha estat possible dur-la a terme, sí s'han desenvolupat altres iniciatives que malgrat no ser citades en el projecte presentat, varen sorgir durant la seva execució i s'ha inclòs també en aquest informe final, entenent que també han contribuït a assolir els objectius marcats.

3.1. Actualització de dades estadístiques

Des del primer treball **Sabadell, Informe de la Immigració 2006**, l'OIS ha tingut sempre present la importància de conèixer i analitzar la situació actual de la població immigrada.

Per aquest motiu, s'ha considerat important tenir accés i conèixer les dades recollides a través d'eines com el padró municipal, ja que aquesta font d'informació ens permet **copsar com evoluciona la composició de la població immigrada** a la ciutat de Sabadell. Des de l'any 2005, i a través de les diferents propostes d'estudi i recerca dutes a terme per l'OIS, s'han analitzat les dades demogràfiques disponibles fins enguany. Les últimes dades daten de l'estiu de 2008 i han estat ja tractades i publicades a la web de l'OIS, per tal de fer-les accessibles a tothom.

Val a dir que la recerca estadística del primer any, en el marc de l'informe citat, fou molt més profunda i temàticament més àmplia. S'hi van incloure temes com el treball, l'educació, la sanitat, serveis socials o habitatge, ja que el propi treball així ho requeria. Però en les posteriors actualitzacions es va optar per fer un seguiment específic de les dades de caire més demogràfic. Aquesta reducció de l'abast de l'anàlisi estadística fou una decisió pragmàtica. Els altres dos projectes engegats, a diferència de la diagnosi del 2006, tenien altres objectes d'anàlisi i per tant, no era possible assumir tot el volum de feina que implicava la recollida (ja que no totes les dades són disponibles a través del padró municipal) ni el tractament estadístic de tants temes diferents. Cal tenir en compte que paral·lelament, també s'ha treballat en altres aspectes com l'actualització i manteniment de la web, en col·laboracions amb altres estudis o en la organització i gestió d'actes públics de sensibilització i debat sobre la immigració, entre d'altres.

Per tant, tot i no ser una prioritat, sí que es considera que l'actualització de dades estadístiques és una tasca important. Per aquesta raó es va optar per la reducció, **centrant l'anàlisi i l'actualització de dades en l'àmbit demogràfic**. L'objectiu doncs, és tenir aquestes dades més bàsiques per comprendre i conèixer l'entorn, la composició i estructura de la població estrangera a la

ciutat i també poder comparar l'evolució d'aquesta població, copsant si augmenta o no el nombre d'efectius, quin és el seu perfil i com es distribueixen a la ciutat, entre altres qüestions[1].

Així doncs, les **dades recollides anualment** exposen:

- Nombre de població estrangera a la ciutat, percentatge sobre el total de població sabadellenca, i dades comparatives amb la població catalana i espanyola.
- Principals orígens i procedències geogràfiques.
- Composició i estructura per edats i sexe de la població estrangera, i dades comparatives amb la població majoritària.
- Distribució de la població estrangera en els diversos districtes i sectors de la ciutat.
- Distribució dels col·lectius més nombrosos i significatius de persones estrangeres als diversos districtes i sectors de la ciutat.

3.2. Renovació i manteniment de la nova pàgina web OIS

Durant aquest curs ha estat possible **renovar i reactivar la pàgina web** de l'OIS. Durant els dos anteriors anys, si bé es disposava d'aquesta eina i es considerava un punt fort, la manca de recursos materials i humans, juntament amb el poc temps disponible per aquesta tasca, varen ser factors determinants que van dificultar molt el seu manteniment i actualització periòdica.

Per a l'OIS, el fet de poder disposar d'un espai a la xarxa tenia, i té, una gran importància. Actualment, bona part de la informació es transmet i circula per Internet. I per a una gran part de la població, la xarxa ha esdevingut el mitjà principal per cercar tot tipus d'informació. Conseqüentment, les pàgines web han passat a ser unes eines bàsiques de comunicació i difusió d'informació i de coneixements.

És en aquest sentit, que l'OIS considera la creació i el manteniment d'una pàgina web, un **recurs útil i necessari per oferir informació** a les persones que s'interessin per aquesta temàtica. Però a més de la funció de difusió de la informació elaborada, la web pot ser un bon mitjà per facilitar que l'OIS esdevingui un **referent a nivell local**, pel que fa a l'anàlisi i l'estudi de l'àmbit migratori a Sabadell. Per aquesta raó, a inicis del curs passat es va marcar com un objectiu prioritari poder sobrepassar la primera fase de creació de la web i reactivar-la per tal de superar l'estancament i la manca de renovació de continguts.

Enguany ha estat possible invertir aquesta dinàmica. En primer lloc, s'ha traspassat la informació a una **nova pàgina web** amb un format més dinàmic i atractiu, usant el format blog. En aquest web renovat s'hi han mantingut els **elements originals i definitoris de l'OIS**, però a més a

[1] Per veure l'última actualització disponible, dirigir-se a http://obimmigraciosbd.files.wordpress.com/2009/01/analisi-de-la-poblacio-immigrada-de-sabadell-dades-padro-juliol-20081.pdf

més, s'ha aconseguit incloure, amb una regularitat aproximada de dues setmanes, **nous continguts** sempre relatius a les accions dutes a terme des del propi OIS, com actes de **debat o informes** propis publicats o d'altres entitats afins, però també altres temes d'interès com **notícies i comentaris crítics** sobre la realitat del fet migratori, abordant qüestions com l'educació, la sanitat, la legislació i noves lleis i directives a nivell nacional, estatal i europeu. En aquesta línia, a través de la web es pretén assolir l'objectiu d'oferir informació actualitzada sobre la ciutat i donar a conèixer la tasca de l'OIS, però també fomentar el debat i la reflexió sobre aquesta temàtica.

Val a dir que tot i ser una web petita, la nostra voluntat és fer-la créixer i ampliar-la amb nous continguts, ja sigui mantenint els informes de dades demogràfiques actualitzades, com també amb altres articles amb idees de debat i reflexió, procurant oferir una visió crítica de la realitat sobre el fet migratori des d'una perspectiva local. Així doncs, de cara al futur, es pretén seguir consolidar i augmentar els nivells de visites mensuals, i paulatinament, fer de l'OIS un referent informatiu a nivell local en temes d'immigració. Una acció que es va dur a terme en aquest sentit fou l'adopció d'un nou nom per la pàgina web que permetés redireccionar els visitants a la nostra web. Si anteriorment l'adreça era http://obimmigraciósbd.wordpress.com, s'ha adoptat també el domini http://www.immigraciosabadell.org. Amb aquest nom, la web esdevé més accessible pels motors de cerca de la xarxa (com ara Google) i per tant, ens fa més accessibles també pels navegants de la xarxa, ja que la nova adreça és molt més senzilla.

Actualment, la web de l'OIS conté els següents **apartats**:

Inici:	Pàgina inicial de la web on s'hi publiquen seguidament tots els articles, notícies, anuncis d'actes, reflexions que generen les persones integrants de l'OIS.
Qui som:	S'exposen en diferents apartats l'origen de la proposta de l'OIS, les entitats implicades darrera aquesta proposta (Lliga dels Drets dels Pobles i Fòrum IDEA – UAB) així com el contacte amb l'equip tècnic.
Objectius:	S'expliciten les motivacions del projecte, i especialment, les finalitats que es cerquen amb aquest projecte.
Immigració en dades:	Recopilació dels diferents informes realitzats per a l'actualització de dades estadístiques des del 2005 fins l'actualitat.
Materials:	Recull de documentació, articles o informes anuals, enllaçats amb els documents corresponents en format PDF.
Associacions d'immigrants:	Relació de les entitats de persones immigrades de la ciutat de Sabadell amb una breu explicació de la seva tasca.
Enllaços:	Enllaços electrònics d'organismes oficials, entitats i associacions o fundacions de referència en temes migratoris a nivell estatal, nacional i local.
Filmografia:	Relació de films destacats relacionats amb la temàtica migratòria.

Pel que fa a les **temàtiques tractades en les notícies i articles publicats a la web**, trobem una gran **varietat de temes**. En els darrers temps, i seguint l'actualitat nacional i internacional, s'ha volgut fer èmfasi en donar a conèixer la situació de les polítiques migratòries especialment pel que fa a la legislació, tant en l'àmbit estatal com en l'àmbit europeu, a través de la Directiva Europea del Retorn, el Decret llei sobre el Retorn Voluntari o sobre les recents propostes de modificació de la Llei d'Estrangeria espanyola. Altres àmbits que també tenen cabuda a la web, ha estat l'educatiu. Sobre aquest tema s'ha tractat aspectes com les polítiques de distribució als centres escolars dels municipis per evitar alts percentatges de concentració d'alumnat estranger en una escola, la creació de centres educatius d'acollida només per alumnat estranger i també s'ha fet ressò d'informes i estudis socials sobre la segregació escolar. També s'han abordat temes relatius a l'àmbit sanitari a través d'articles sobre adaptació de serveis i la necessitat de mediació intercultural. Altres aportacions a la web han estat qüestions relatives a la problemàtica de l'empadronament i les dificultats reals per a part de la població estrangera per dur a terme aquest tràmit tant necessari, temes relacionats amb la cooperació internacional, com el codesenvolupament o les remeses, temes com la diversitat religiosa, o bé també temes de caire més conceptual com el qüestionament d'etiquetes i classificacions com el terme immigració de 2a generació.

Per altra banda, com s'ha introduït en aquest mateix apartat, la web també s'ha nodrit de **notícies i articles referents a les activitats de l'OIS**, com ara la difusió d'actes de reflexió i opinió organitzats per l'equip de l'OIS i dirigits a la ciutadania, i també presentacions públiques de les propostes teòriques i metodològiques aportades per l'OIS. Així doncs, a través de la web s'han donat a conèixer els actes i també s'hi han recollit les informacions i reflexions fetes en aquests actes, així com també la difusió de del manifest de commemoració per a reivindicar el dia 18 de desembre, impulsat inicialment entre l'OIS i l'SCAI. La web també ha recollit la presentació dels resultats de la recerca feta per l'OIS en col·laboració amb el Consell d'Europa (de la que es parlarà en un posterior apartat) i les presentacions sobre el Catàleg de Bones Pràctiques sobre Immigració, que varen tenir en espais com el III Fòrum Social Mundial de les Migracions.

En general, la valoració feta fins al moment sobre el lloc web és favorable ja que tot i els pocs recursos que s'hi han invertit, s'ha pogut aconseguir alguns pics importants d'entrades diàries, coincidint amb actes públics i aparicions a la premsa, registrant un nombre prou considerable de visitants, tal com es mostra en el següent gràfic:

Visites registrades a la web de l'OIS durant l'any 2008 i 2009

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'accés al web OIS, a partir de les dades ofertes per Wordpress, de 22 de juny 2009[2]

Per concloure, l'OIS preten seguir treballant i consolidar definitivament el mateniment del blog per seguir **publicant i divulgant informació**, al mateix temps que es **fomenta la conscienciació social** entre la població local, a través del coneixement i la denúncia social a favor d'un col·lectiu perjudicat i discriminat social i legalment, tot donant arguments per qüestionar la realitat i generar opinions crítiques.

3.3. Col·laboració amb l'estudi promogut per CoE: Topics and Stereotypes

En el moment de presentar el projecte a la Fundació Jaume Bofill va coincidir amb la possibilitat de **col·laboració de l'OIS amb el Consell d'Europa** i concretament amb la **Divisió per al Desenvolupament de la Cohesió Social**. Des d'aquest departament de l'organisme europeu es va treballar en la proposta "*Guia per assolir una major Cohesió Social en una Europa multicultural, per superar els estereotips sobre els immigrants i els seus descendents*". Aquesta col·laboració es va dur a terme entenent que significava una bona oportunitat per a l'OIS per dues raons bàsiques. En primer lloc, per ser una oportunitat per fomentar **l'experiència i l'aprenentatge** de les integrants de l'equip de treball de l'OIS, en tractar-se d'una col·laboració amb un organisme europeu tant destacat; i en segon lloc, perquè oferia la possibilitat d'**investigar un aspecte que encaixava perfectament en la**

[2] Observem com es dóna una gran punta entre maig i juny, moment en què es van celebrar alguns actes públics i presentacions d'informes realitzats per l'OIS; i també una davallada, coincidint amb les vacances d'estiu (agost) i hivern (desembre).

nostra línia de treball (la percepció de la població immigrada sobre tòpics i estereotips realitzat des d'una perspectiva local), obtenint així informació útil per a la nostra tasca i funció investigadora.

El projecte de la Divisió per al Desenvolupament de la Cohesió Social del Consell d'Europa pretén crear i desenvolupar polítiques i estratègies encarades a fomentar la cohesió social i la convivència a través d'iniciatives que permetin trencar tòpics i estereotips de la població majoritària envers la població immigrada. Es varen elaboraran diverses línies d'actuació, mesures i propostes dirigides principalment a l'administració local dels països europeus per tal de superar aquestes imatges preconcebudes i fomentar la cohesió social i la convivència.

Amb la finalitat d'obtenir dades que permetessin el coneixement de la realitat i així, adequar aquestes estratègies el màxim possible, el projecte va incorporat recerques estadístiques que s'ha desenvolupat a algunes ciutats europees de diversos països com ara Polònia, Itàlia i Rússia. I, entre elles, també Sabadell, a través de la participació de l'OIS en aquest projecte.

La nostra **participació en la recerca** es va basar en una **enquesta dirigida a la població immigrada** per tal de copsar quina és la seva percepció respecte l'acollida rebuda i la situació que ofereix la ciutat. Al mateix temps, també es cercava conèixer com són percebuts i viscuts personalment els tòpics i estereotips que la població autòctona manifesta envers el col·lectiu immigrat. La nostra col·laboració, doncs, va consistir en l'adaptació de l'enquesta elaborada pel departament del Consell d'Europa, la recollida i posterior anàlisi i tractament de la informació.

El **qüestionari** va incloure un total de **122 preguntes** de dues tipologies diferents. Per una banda, preguntes tancades d'opció múltiple, i per l'altra, preguntes obertes, per recollir opinions i exemples de situacions viscudes. Pel que fa al contingut, el qüestionari analitzava aspectes relacionats amb la situació personal i les perspectives personals i professionals a la ciutat, però també abordava qüestions relatives a les discriminacions per raó d'origen que es puguessin haver experimentat. En aquest sentit s'hi contemplaven fins a sis blocs temàtics.

En primer lloc, es feia un recull de **dades descriptives bàsiques**, com el sexe, l'edat, l'origen, el temps de residència i la situació administrativa o la situació civil, laboral i familiar, per tal de conèixer el perfil de la persona enquestada. En segon lloc, les preguntes feien referència a les **condicions d'entrada i estada al país**. L'objectiu fou saber quin havia estat el canal d'entrada al país, quina era la previsió d'estada, com es preveia la pròpia situació administrativa i com es valorava el procés d'acollida viscut a la ciutat o la opinió sobre el volum de població immigrada actual i per tant, si són necessàries algun tipus de mesures de regulació o de fre per a l'arribada de població immigrada. En tercer lloc, s'abordava **l'àmbit laboral**. Aquest bloc recollia informació relativa tant a la situació laboral pròpia, referent a l'accés i acollida al món laboral, i també sobre la vivència de discriminacions i opinions respecte a tòpics expressats per la població majoritària en aquest àmbit. En quart lloc, el tema era l'**educació**, on es preguntava sobre l'educació i els centres educatius dels menors al càrrec i sobre el propi **nivell formatiu**, respecte a la correspondència al nivell laboral i la valoració social d'aquesta formació. En el cinquè apartat, s'agrupaven les preguntes

sobre l'ús i la freqüència dels serveis públics de **benestar social**, com la sanitat, l'habitatge o els serveis socials, per part de la població nouvinguda. En sisè lloc es preguntava sobre les **relacions familiars**, i concretament, sobre el contacte amb els membres de la família o la possibilitat de reagrupament o del retorn. I en l'últim bloc, les preguntes es referien a la **vida social i pública**, agrupant temes associats a la **integració social i la convivència**. En aquest últim bloc es preguntava sobre el nivell de coneixement de la llengua, sobre les relacions que s'establien amb persones autòctones, si es participava activament en entitats o organitzacions locals i finalment, quin era el seu sentiment de pertinença i com valorarien la possibilitat de nacionalitzar-se i per quins motius.

Pel que fa a la mostra escollida, es va tenir en compte els **col·lectius amb major presència a la ciutat**: el llatinoamericà (Bolívia i Equador), el magribí (Marroc) i el col·lectiu de l'Europa de l'Est (Romania), procurant recollir també la mateixa proporció entre homes i dones. És important destacar que per la dimensió reduïda de la mostra, prop d'un centenar de persones, els resultats obtinguts no són prou representatius ni extrapolables. Malgrat això, es considera que tot i no poder fer afirmacions genèriques, sí que és possible mostrar algunes tendències que serveixen per orientar sobre quina pot ser la situació actual i comparar aquestes opinions amb les altres realitats locals europees analitzades. Les persones enquestades es van cercat principalment a través dels centres d'educació de persones adultes de Sabadell, ja que la dinàmica social a la nostra ciutat converteix aquests centres de formació en punts de referència per a la població immigrada, i per tant, on fàcilment podem contactar amb aquestes persones.

En termes globals, l'anàlisi del qüestionari assenyala uns **resultats prou positius**, tant pel que fa a la percepció **d'acollida** com també per les poques **vivències de situacions discriminatòries** viscudes o per les poques ocasions en que les persones s'han sentit afectades o condicionades per determinats estereotips. La principal mostra d'això és que la majoria de persones enquestades consideren que, total o parcialment, el nostre és un país acollidor. Altres dades que confirmen aquesta tendència entre els enquestats, són el temps de residència i l'interès pel dret a vot i l'accés a la ciutadania.

Pel que fa a la residència, si bé normalment, el plantejament del procés migratori al país d'origen sol ser per un període curt de temps; a la pràctica, la majoria de les persones participants en la recerca afirmen que allarguen l'estada al país de destí com a mínim fins a 10 anys. Pel que fa al sentiment de pertinença, prop d'un 60% de les persones participants en l'enquesta, afirmen sentir-se tant del país d'origen com del país de recepció i bona part d'elles, estaria interessada en obtenir la nacionalitat i per tant, també el dret a vot, el que faria possible gaudir d'un millor accés a drets socials i per tant, un exercici de la ciutadania en més igualtat de condicions que la població majoritària.

Per altra banda, els resultats del qüestionari destaquen per la poca percepció sobre experiències discriminatòries i la minsa vivència d'estigmatització arran de tòpics i estereotips. No obstant aquesta primera dada, els resultats tendeixen a mostrar com l'opinió majoritària de les

persones consultades, un 60%, exposa que la integració no és un procés senzill i la població local no ho posa fàcil. En aquest sentit, ressalta el fet que un 80% de les respostes de les persones immigrades consultades indiquin desitjar tenir més relacions amb les persones autòctones. Sobre els estereotips percebuts, un 30% de la població estrangera que ha participat en el qüestionari creu que els catalans tenim por dels immigrants pel simple fet de ser-ho, prop d'un 50% té la impressió d'haver de justificar la seva presència al país, o també que un 40% creu que ha de fer més esforç i tenir un millor comportament per ser acceptat socialment.

Així doncs, es confirma que si bé el procés d'acollida és satisfactori i que les persones no viuen negativament els tòpics o estereotips estesos entre els discursos de persones autòctones, sí que es percep que en un nivell més profund, aquestes idees preconcebudes poden estar afectant les **relacions personals entre persones de diferents orígens**, ja que sí que es percep cert temor i desconfiança entre la població autòctona envers als nouvinguts, el què provoca el distanciament.[3]

La col·laboració va finalitzar-se al primer semestre del 2008 tancant la última fase de treball, en la qual, s'ha fet el retorn dels resultats obtinguts en l'estudi estadístic a les persones dels centres d'educació de persones adultes que varen col·laborar en les enquestes. Entenem que aquest retorn de la informació és un pas molt important, ja que ofereix la possibilitat que les persones implicades coneguin i comparin la seva realitat amb una mostra més general. Però considerem que el retorn és especialment útil per mostrar a les persones implicades que la seva dedicació i aportació en aquesta iniciativa ha generat uns resultats i ha tingut una repercussió real.

3.4. Creació i proves dels tallers de sensibilització per joves i adults

La **creació de tallers** de sensibilització en el projecte **Trencant tòpics: educar per la convivència i la ciutadania**, com s'ha argumentat en anteriors apartats, es considera una de les parts més importants del projecte. L'OIS parteix del convenciment que **l'educació** i la **reflexió**, que han de provocar i generar el dubte i el qüestionament de la pròpies idees fomentant així **l'esperit crític**, són elements essencials per assolir una societat cohesionada social i culturalment. Considerem important superar l'actual estat de coexistència i la baixa relació entre persones d'orígens diversos, per donar pas a una societat que no es marquin diferències per raó d'origen o ètnia ni es generin actituds discriminatòries.

Així doncs, a partir de l'objectiu de sensibilització i del qüestionament de tòpics i estereotips, l'equip de l'OIS va començar el procés d'elaboració de tallers i, concretament d'activitats participatives, principalment dirigides a persones adultes de la població majoritària.

[3] A través d'aquest enllaç a la web de l'OIS, es pot consultar la síntesi íntegra dels resultats obtinguts: http://obimmigraciosbd.files.wordpress.com/2008/09/estereotips-i-immigracio_sintesi-coe.pdf. Pel que fa als resultats més concrets, poden ser consultats a l'Annex.

Seguidament presentem el treball realitzat en aquest sentit i mostrem els passos duts a terme: des de la creació del primer model de taller, la seva prova pilot, la final reelaboració del taller en funció dels resultats obtinguts en aquesta prova pilot i una valoració final.

3.4.1. Disseny i elaboració del primer taller de sensibilització i reflexió

Aquest primer taller contemplava els següents **objectius**:

- Veure com la discriminació i les accions discriminatòries, fonamentades en estereotips i tòpics, són accions absurdes, sense sentit i arbitràries.
- Fer aflorar els propis sentiments i actituds envers la discriminació, veure en quins moments es tendeix a discriminar.
- Reflexionar sobre l'arbitrarietat de la pròpia discriminació, que pot exercir un mateix.
- Adonar-se que tots hem patit o podem patir una situació de discriminació alguna vegada.

Presentació breu del taller

Pel que fa a la posada en marxa, en aquesta primera proposta de taller, les persones dinamitzadores comencen amb una breu presentació davant el grup amb qui es pretén treballar però sense detallar a fons les dinàmiques que es desenvoluparan. D'aquesta manera, es pretén només situar als participants fent-los saber que es parlarà sobre migracions, però sense exposar els temes en concret a treballar (tòpics, estereotips i discriminació). Així, es pretén que la resposta sigui més espontània.

Les activitats plantejades en un inici, són les següents:

1.) Activitat "Qui és qui?"

Per tal de treballar i comprendre què és l'estereotip i com es genera, aquesta activitat proposa relacionar diferents rostres anònims amb diferents afirmacions. Es demanarà als participants que exposin quina afirmació associen amb cada rostre i per quin motiu. La activitat pretén mostrar que els nostres estereotips, basats en tòpics i generalitzacions, fan que atribuïm determinades característiques a unes persones, i no a altres, en funció de la seva imatge; i no tant a partir d'un coneixement més sòlid i profund. Aquesta activitat serà útil per evidenciar que en moltes ocasions ens deixem endur per la imatge externa, però que amb un coneixement més profund, molts aspectes de la vida diària i molts valors poden ser compartits entre persones diferents. Per tant, és possible afirmar com hi ha més aspectes que uneixen, i són menys els aspectes que ens separen.

2.) Activitat "La tria"

Es presenta una situació hipotètica en la que els participants són seleccionadors de personal per a un lloc de treball. Els participants han d'escollir una persona per cobrir les vacants de determinats llocs de treball, un/a professor/a, un/a metge/essa, un/a candidat/a d'un partit polític i un/a jutge/essa. Per cada lloc de treball es plantegen dues candidatures possibles, però sense rostre. Els participants hauran d'escollir i argumentar quina és la opció més vàlida segons la informació que s'ofereix, que únicament fa només referència al seu perfil formatiu i laboral. Posteriorment a la tria, es mostraran els rostres dels candidats. Les fotografies han estat escollides de manera que no responguin al tòpic esperat, sinó que sorprenguin. S'iniciarà el debat preguntant als participants si aquesta era la imatge que esperaven o no, com l'imaginaven, si tindrien cap inconvenient per escollir-la o no, etc.

3.) Presentació "Causes dels processos migratoris"

A partir d'un material en format Power Point, es mostren alguns tòpics i estereotips sobre la immigració presentats d'una manera exagerada, lúdica i divertida, amb l'ús de recursos gràfics com acudits, de manera que serveixi per qüestionar arguments i discursos contraris a la immigració. Seguidament s'oferiran arguments sòlids, amb el suport de dades estadístiques contrastades, que contradiuen i anul·len els tòpics presentats en un primer moment. Finalment, el material exposa les principals causes de les migracions a nivell mundial (raons econòmiques, socials i conflictes armats) i finalitza amb algunes imatges i dades comparatives de les migracions dels anys 60 i 70 amb les migracions actuals. D'aquesta manera, es vol argumentar que les migracions són una constant històrica i molt freqüentment, i que les persones migrades solen ser objecte i punt de mira de nombroses crítiques no fonamentades dels problemes i mancances socials.

3.4.2. Pilotatge i valoració

Com s'ha comentat, aquesta primera versió del taller de sensibilització fou testada en una primera prova pilot amb un grup d'alumnes del CFA Concòrdia de Sabadell. Els resultats i la valoració del taller varen fer que s'optés per seguir treballant i perfeccionant la proposta elaborada.

Si bé havíem observat que les **dinàmiques eren útils**, havíem constatat com ràpidament els participants dels tallers descobrien el missatge que volíem transmetre i sobre el qual debatre. En aquest sentit, i tenint en compte que ens dirigim a un **públic adult**, cal estar atent a la seva resposta davant les activitats proposades. A diferència de la sensibilització amb infants, els adults poden tendir a evitar el conflicte i la discussió directa, i ja d'entrada oferir un **discurs políticament correcte**. Aquest fet pot donar-se amb major freqüència i intensitat quan s'aborden qüestions tant vigents com la immigració, sobre el qual en moltes ocasions trobem discursos negatius i contraris cap aquesta població. És sabut que aquests són molt presents a nivell social i en determinats contextos socials no és ben valorat expressar-los obertament. És el cas del context que s'estableix quan es fa un

taller de les característiques que proposem. Els participants observen com les facilitadores dels tallers volen transmetre uns determinats continguts, i malgrat que aquests participants no hi estiguin d'acord, serà difícil fer sorgir aquestes idees i debatre-les obertament.

Sovint, **fer aflorar aquests tòpics i estereotips** és una tasca complicada i que fàcilment pot generar una discussió i un enfrontament. Però per l'equip de l'OIS és més positiu fer emergir el debat real que no pas desenvolupar totes les accions preparades i que els participants simulin o facin veure que estan d'acord i accepten el missatge que s'ofereix, quan realment hi discrepen. Des de l'OIS, pensem que és més efectiu generar el debat, fer sorgir els estereotips i a partir d'aquí, oferir eines, arguments i dades que permetin veure la realitat des d'un altre punt de vista i per tant, facilitar el qüestionament de les pròpies idees. Tant sols amb la transmissió del missatge, tal i com si fos un adoctrinament, no és possible promoure un canvi real d'actituds. És necessari provocar el dubte i el qüestionament dins de cada persona perquè sigui ella mateixa qui canviï la perspectiva.

Seguint aquest posicionament es va optar retallar el contingut de la presentació final en format Power Point, ja que mostrar tot aquest contingut teòric, encara podia dificultar més l'aparició del discurs real dels participants, i per tant, només fer sorgir els arguments políticament correctes.

3.4.3. Nou disseny i reelaboració de dos tallers de sensibilització i reflexió sobre tòpics i estereotips

Així doncs, l'experiència de la prova pilot ens va ser molt útil per a perfeccionar el taller que finalment s'ha desenvolupat i acotar encara més els objectius a treballar a cada part, així com també per ampliar i reelaborar les activitats dels tallers.

Objectius reelaborats

- Trencar tòpics i estereotips envers la població immigrada.
- Adonar-se que les generalitzacions basades en tòpics no sempre són certes i aplicables a tot un col·lectiu.
- Adonar-se que relacionar-nos a través d'imatges preconcebudes dels altres i a partir de tòpics i estereotips ens pot portar a generar actituds discriminatòries.
- Observar com qualsevol persona, també nosaltres mateixos, podem patir una situació de discriminació alguna vegada, o ser objectes de tòpics i estereotips.
- Crear empatia envers a la població immigrada en particular, i en general, cap aquelles persones considerades diferents i discriminades per aquesta condició.
- Fomentar actituds crítiques envers la discriminació i actituds racistes o xenòfobes.

Activitats d'anàlisi i reflexió sobre tòpics, estereotips i discriminació

El taller final s'estructura en dos blocs. Un primer bloc sobre els tòpics i els estereotips; i un segon bloc sobre discriminació. D'aquesta manera és possible adaptar-nos a les necessitats i organització horària de cada centre educatiu, ja que és possible oferir els tallers en dues sessions d'una hora o bé, fer una sessió més llarga, d'una hora i mitja o dues, i així aglutinar els aspectes principals a treballar.

1a part: Anàlisi i reflexió sobre tòpics i estereotips

Presentació breu de la sessió

Es manté una breu presentació per part de les dinamitzadores encarregades de conduir la sessió. S'exposen molt breument els continguts que es tractaran per situar als participants, però sense avançar les activitats per tal que la resposta dels participants estigui el menys condicionada possible.

1.) Activitat "Com ens veuen els immigrants?" (Els tòpics)

Amb el suport del diversos talls del programa televisiu "Un lloc estrany", emès per TV3 el curs 2006-2007, s'exposa la visió de diverses persones estrangeres i residents a Catalunya, sobre com veuen Catalunya i els catalans, en clau d'humor i complicitat. Concretament, s'ha seleccionat dos fragments del capítol sobre l'alimentació. A partir d'aquí, es debatrà amb els assistents si consideren certes o exagerades les afirmacions fetes, si hi estan d'acord i per quins motius.

2.) Activitat "Els americans sempre mengen hamburgueses!" (Els tòpics i els estereotips)

Seguint en l'àmbit dels tòpics, s'ofereix als participants una primera fitxa de treball on hauran de relacionar diverses nacionalitats amb determinats tòpics o idees que socialment s'atribueixen a aquests col·lectius i/o països. D'aquesta manera es faran aflorar els tòpics associats a persones estrangeres i per tant, també les idees preconcebudes envers elles. A la segona part de la activitat, s'oferirà una fitxa similar on apareixen tòpics envers catalans/espanyols. Els participants hauran de debatre si són certs o falsos. De la mateixa manera que nosaltres tenim tòpics envers els altres, serà possible veure com els altres també en tenen sobre nosaltres i que aquests, com els nostres prejudicis, són sovint generalitzacions que simplifiquen i no coincideixen amb la realitat.

3.) Activitat "Qui és qui?" (Els estereotips i els prejudicis)

Aquesta activitat, ja apareguda en la primera versió i elaboració del taller, es manté, però se'n modifiquen alguns aspectes. Donat que els participants ràpidament capten el sentit i el missatge que es vol transmetre amb aquesta activitat, s'ha optat per escurçar l'activitat oferint menys rostres i afirmacions a relacionar, de manera que la idea final a transmetre aparegui més ràpidament.

2a part: Anàlisi i reflexió sobre discriminació

Síntesi de l'anterior part del taller i inici de la segona part

Es fa una breu presentació de la segona sessió tot oferint algunes idees bàsiques que serviran per fer la síntesi i el recordatori dels continguts i coneixements transmesos durant la primera sessió respecte els tòpics i idees preconcebudes sobre la immigració.

4.) Activitat "La tria" (La discriminació)

Aquesta activitat també s'ha mantingut respecte la primera proposta de taller. La diferència és que enlloc d'oferir tantes possibilitats de repetir la lògica de la activitat, s'escurçarà de manera que tant sols es plantejaran dos casos, el lloc de treball per a professor/a i per a un/a metge/essa. Amb aquestes dues professions, que probablement són de les més valorades socialment i sobre les quals recau una alta responsabilitat social, seran suficients per ajudar a qüestionar algunes idees i fer imaginar als participants quina podria ser la seva reacció davant d'aquesta hipotètica d'elecció entre dues persones que, en la societat actual, poden ser víctimes de la discriminació per raó d'origen.

5.) Activitat "Els altres i nosaltres" (Joc de rol sobre la discriminació)

Aquest és una activitat participativa i activa en la que es creen sis grups formats entre 4-6 participants. Cada grup rebrà un paper on s'hi explica quin col·lectiu representarà: o bé un home blanc amb una bona feina; una dona blanca, jove, amb fills i una feina precària; un immigrant suís o una immigrant sudamericana, entre altres. Aquesta informació serà reservada per cada grup fins el final del joc, quan es coneixeran totes les identitats assignades. Seguidament es llegiran algunes activitats. Cada grup haurà de deliberar si pot fer o no l'activitat, i en cas afirmatiu caldrà fer un pas endavant. Al final de llegir totes les activitats proposades, el grup que hagi avançat més, dirà quin rol ha representat i haurà d'imaginar quins són els rols dels altres grups i per quins motius han avançat menys. Finalment, quan tots els grups hagin explicat quin és el seu rol, es debatrà conjuntament com s'han sentit representant un rol o un altre, si els ha agradat o no o si s'han sentit còmodes veient que algunes accions no podien desenvolupar-les.

6.) Activitat "Les boles" (Desigualtats Nord-Sud)

Per tal de visualitzar les desigualtats entre països enriquits i empobrits es proposa aquesta activitat. Es demana a tot els participants que agafin una bola de dins d'una bossa. Cada bola durà un punt pintat, de color negre (la majoria) o de color vermell (la minoria). El grup més nombrós es col·locarà al fons de la classe. El petit grup, amb boles amb un punt vermell, es col·locarà molt més endavant, i just davant seu hi haurà algun obsequi (com ara caramels), tants com participants hi hagi en l'activitat. Es dirà als participants que poden anar a buscar els caramels, però amb condicions. El grup reduït, si ho vol, podrà agafar com a màxim fins a cinc obsequis. El grup més nombrós no tindrà aquest màxim perquè podrà agafar-ne tants com vulguin, però a més d'estar en una posició més endarrerida, hi haurà d'arribar amb una nova limitació, anar a peu coix o anar-hi molt a poc a poc i

sense córrer. Després de l'activitat, es podrà reflexionar sobre com l'atzar o la sort ho condicionat en tenir més o menys oportunitats per tenir un obsequi, quines són les normes establertes per assolir un bé (en aquest cas representat per un obsequi) i perquè es segueixen aquestes dinàmiques socials i quines implicacions personals en deriven, observant com la injustícia i la pobresa, que empeny les actuals migracions econòmiques, no es deu a una manca de recursos, sinó a una mala distribució de la riquesa.

7.) Activitat "Formes Geomètriques" (La segregació)

Amb aquesta activitat es pretén mostrar com els agrupaments per afinitats i, per tant, també per procedència o origen són comportaments lògics i habituals entre totes les persones, qüestionant el tòpic sobre la manca de voluntat de les persones immigrades a adoptar costums o tradicions autòctones. L'activitat comença repartint una peça geomètrica a cada participant. Hi haurà quatre formes geomètriques diferents: cercles, triangles, quadrats i rombes, que seran repartides sense cap ordre establert. Un cop cada participant tingui una forma geomètrica (que podrà ser un petit retall de cartolina o un gomet), es demanarà que s'organitzin entre ells i facin quatre grups. Als participants no se'ls explicarà quins tipus de formes ni quantes formes diferents hi ha. D'aquesta manera podrem observar com de manera espontània sorgeixen aquests agrupaments.

8.) Conclusions

Un cop arribats a aquest punt, es finalitza la sessió tot relacionant algunes idees extretes a partir de la última activitat i es farà un repàs dels conceptes transmesos per tal de tancar la sessió clarificant els conceptes de tòpic, estereotip i discriminació. Això ens permetrà ressaltar la idea que sovint som nosaltres qui dirigim tòpics, estereotips o actituds discriminatòries cap als altres; però que nosaltres també en podem ser víctimes. Un cop treballada l'empatia en aquest sentit, també es recalcarà el perill de caure en la discriminació i la necessitat de ser crítics davant possibles actituds xenòfobes per garantir la igualtat de totes les persones i la seva condició de ciutadans i ciutadanes. Per il·lustrar aquest missatge i donar-hi més importància s'han preparat tres materials diferents en format de Power Point. El primer d'ells fa un repàs dels continguts oferint definicions i la relació contínua entre aquests conceptes. En segon lloc, es disposa d'un material on s'exposa les raons i causes de les migracions "L'ABC de les migracions", oferint les causes estructurals i globals dels moviments migratoris a nivell global. I en tercer lloc, "La immigració en 4 tòpics", que qüestiona i rebat tòpics sobre la immigració.

3.4.4. Valoració dels tallers realitzats

Amb les activitats exposades anteriorment, que conformen la última versió desenvolupada, s'han pogut realitzar fins a **10 tallers** en diferents escoles d'adults de la ciutat, concretament al CFA Concòrdia, amb 3 grups diferents; al CFA Can Rull, amb 2 grups diferents; al CFA Creu de Barberà, amb 2 grups diferents i un grup del Centre Cívic Rogelio Soto. Cada grup a rebut 1 sessió extensa, a

excepció dels dos grups dels CFA Creu de Barberà, amb els que hem fet 2 sessions per cada grup. Actualment, es segueix treballant per a contactar amb altres centres de formació, associacions de veïns i altres col·lectius que podrien tenir-hi interès i podrien ser receptors d'aquesta formació.

Al llarg de les 10 sessions fetes fins al moment, on s'han anat combinant les diverses activitats, se n'han extret diversos aprenentatges a través dels comentaris rebuts per part dels participants. Aquestes idees i comentaris són els elements que ens permeten copsar tant l'impacte de les activitats i el missatge i observar si són útils per la nostra finalitat; així com també ens permeten analitzar quina és la visió actual i els estereotips més estesos d'un segment de la població majoritària sabadellenca envers a la població immigrada. Seguidament presentem esquemàticament alguns de les conclusions valoratives més destacades.

- **Perfil de població receptora**. Cal concretar que el col·lectiu de persones a les quals hem dirigit els tallers de sensibilització i reflexió no es tracta pas d'una representació de tota la població de la ciutat. Es tracta d'un segment de persones adultes, amb nivells d'estudis no massa elevats i residents a barris on els percentatges de població immigrada són prou elevats. En aquest sentit, entenem que s'ha pogut recollir algunes opinions que mostren la visió de persones anònimes, que molt probablement també recullen i exposen arguments i opinions presents als barri.

- **Argumentació políticament correcte**. En bona part dels tallers realitzats, i en la majoria de persones participants, no és senzill superar el discurs políticament correcte. Si bé percebem que hi ha un rerefons contrari a la immigració, de desconfiança i cert recel envers la població immigrada, no sol ser fins al final de les sessions que comencen a aparèixer les opinions i idees reals de les persones. Les sessions estan estructurades de manera que les primeres activitats tenen elements d'humor i complicitat, de manera que s'entri en el tema dels propis tòpics i estereotips de manera divertida i desenfadada. No obstant, a mesura que avança la sessió i es parla de discriminació, si bé la gran majoria de participants defensa clarament la igualtat entre totes les persones, quan el debat gira a l'entorn de determinats col·lectius d'estrangers, ràpidament sorgeixen tòpics i estereotips que justifiquen la seva discriminació: "Els homes gitanos no treballen i son uns ganduls", "Els homes marroquins es passen el dia al carrer", "Hi ha persones que deixen de treballar per resar", "Els sudamericans fan molt soroll", "Dels romanesos no te'n pots fiar... Si venen a casa, ompliran el pis de moltes persones"

- **Discursos contradictoris**. Sovint els tallers mostren contradiccions en les argumentacions dels participants. Per la nostra experiència, les activitats preparades funcionen i resulten útils, ja que veritablement generen debat i reflexió. Per altra banda, a través de les aportacions i la conducció de les dinamitzadores, és possible fer comprendre el missatge que es vol transmetre entre els participants.

Però observem que comprendre i acceptar una argumentació no és el mateix, i per tant, trobem que en ocasions un mateix participant pot tenir un discurs favorable i positiu pel que fa a la igualtat entre persones, però quan s'arriba a exemples concrets de persones estrangeres, aquest

discurs canvia i es transforma en el seu contrari. També en més d'una ocasió, hem pogut constatar com si bé hi ha persones que tenen experiències positives amb persones immigrades en particular, ja sigui en relacions de veïnatge, relacions laborals o fins i tot, relacions de parella, a vegades, també és possible que el discurs genèric sobre la població immigrada sigui negatiu i ple de generalitzacions.

- **Diferències culturals**. En la majoria d'ocasions, quan s'acosta el final de la sessió i es treballa a l'entorn del concepte de la discriminació, es mostra la possibilitat que un home africà sigui mestre d'una escola i que una dona musulmana, amb vel, pugui ser metgessa d'un CAP. En aquest punt, sempre apareixen nombroses crítiques i comentaris sobre aquesta opció. Si bé poques vegades es qüestiona la vàlua professional de la persona, sí que és molt més habitual qüestionar i rebutjar la seva diferència cultural, la seva religió o les seves costums.

Si bé percebem que el col·lectiu musulmà i magrebí possiblement sigui el que rep major nombre de prejudicis, de manera general per a tot el col·lectiu immigrant apareixen comentaris com ara: "Ells o elles no s'integren", "Ells o elles no fan res per adaptar-se ni volen adaptar-se o integrar-se", "No m'agraden o m'incomoden (per exemple, una indumentària diferent com el vel...)". Són comentaris que mostren com darrera el concepte integració o adaptació, es desitjaria realment que la població migrada fos assimilada. És a dir, la població estrangera esborrés les seves diferències culturals, oblidés la seva identitat i adoptés totalment la cultura i les maneres de fer i costums pròpies de la societat de destí, Catalunya o Espanya. Així doncs, no es concep la integració com un procés bidireccional, sinó que es demana i, també s'exigeix, a la població nouvinguda que s'adapti totalment i de manera única i unidireccional.

Per altra banda, aquesta posició ens mostra com determinats sectors de la població local no tenen la intenció ni la voluntat d'acceptar aquesta diferència cultural. Si bé ja no podem parlar de racisme perquè no s'apel·la les diferències racials, arguments que han estat refutats i invalidats científicament; sí que s'usa la diferència cultural i d'identitat com a una barrera suposadament infranquejable que no permet unes relacions normalitzades. En aquest sentit, pensem que una nova línia de treball podria incidir en l'aprenentatge i l'assumpció que, de la mateixa manera que els processos migratoris són tendències històriques i actualment imparables a les quals no té massa sentit oposar-s'hi, també és necessari acceptar l'evidència que les nostres societats seran cada cop més multiculturals. Per tant, cal ser-ne conscients i aprendre a considerar aquestes diferències no com amenaces, sinó com a benefici i riquesa, però sense exagerar ni sobredimensionar els aspectes culturals o relatius a la identitat. Cal tenir en compte que aquests elements no són estàtics ni homogenis ni en el sí d'una sola persona, ja que la identitat és dinàmica i adaptable a cada context per definició; com tampoc és homogènia per a tot un col·lectiu, ja que les generalitzacions no són mai certes.

- **Treball de fons i sostingut**. Sabem que qualsevol tasca educativa i de sensibilització és un treball lent i d'abast limitat. La situació ideal seria aquella en la que tots els aspectes comentats es poguessin treballar de manera contínua i integrada, per exemple, dins de la institució escolar. Però

sabent que el nostre objectiu d'incidir en actituds i qüestionar tòpics és difícil d'assolir, sí que aspirem a donar eines, arguments i noves idees que facin trontollar l'estabilitat d'idees preconcebudes i d'estereotips que dificulten les relacions entre persones. En aquest sentit, les activitats proposades i els arguments usats volen evitar les exageracions envers a col·lectius d'immigrants, pretenen qüestionar les generalitzacions, mostrar les diferències culturals i identitàries no com aspectes negatius ni amenaçadors, i sobretot, explicitar i demostrar que, tot i les diferències culturals, hi ha moltes més semblances i situacions o condicions personals que ens igualen a tots i totes, com ara el fet de pertànyer a un o altre sexe, tenir edats similars, compartir gustos i aficions, compartir una mateixa condició com la de treballadors, pares o mares, entre moltes altres.

3.5. Treball en xarxa: taules rodones, interculturalitat als barris i 18 de desembre

Paral·lelament a la tasca de desenvolupament de tallers de sensibilització, s'ha volgut **mantenir i potenciar el treball en xarxa amb les entitats locals** que treballem en l'àmbit migratori.

Anteriorment, des de l'**origen** de l'OIS, tant en la primera com la segona fase de l'OIS, ja es va iniciar el contacte amb altres entitats locals amb la finalitat de compartir informació, coneixements i experiències que fossin útils per totes les parts. Per tant, comptem ja amb uns tres anys de contactes i coneixements amb entitats i administració local, malgrat que en alguns casos és necessari seguir i aprofundir en aquests contactes, especialment amb les noves entitats de persones immigrades.

Pel que fa als **contactes més consolidats**, és important destacar que la Lliga dels Drets dels Pobles manté una estreta vinculació amb tota la resta d'entitats dedicades al món de la solidaritat i la immigració, com Drapaires d'Emaús i Càritas. Precisament amb aquestes entitats, es va crear i impulsar l'SCAI (Servei Ciutadà d'Atenció a l'Immigrant), una plataforma d'entitats que agrupa la mateixa Lliga dels Drets dels Pobles, Càritas, Drapaires d'Emaús i els dos sindicats majoritaris, tots ells els principals impulsors i membres fundadors i formen part de la seva Junta directiva. L'SCAI és actualment el servei de referència local pel que fa a l'assistència i l'assessorament per a la població immigrada a Sabadell. Així doncs, la present iniciativa i la nostra entitat compta amb uns antecedents clars en el treball en xarxa a la ciutat en temes relatius a la immigració.

Actualment, l'SCAI, com a plataforma d'entitats té personalitat jurídica pròpia, els seus propis objectius de treball i una dinàmica ja establerta, de la mateixa manera que la resta d'entitats citades, i en ocasions el treball diari, dificulta trobar espais de treball comú real. En aquest sentit, pensem que és necessari aprofundir en les relacions entre entitats, unir esforços i seguir treballant tant amb la població immigrada, com també amb la població autòctona i majoritària, tal i com proposa l'OIS.

Enguany però, considerem que s'ha pogut **establir i consolidar un treball en xarxa real**, amb unes accions i uns objectius comuns, **especialment amb l'SCAI i la FAVS** (Federació de Veïns de

Sabadell). Amb aquestes dues entitats es comparteix la idea i la voluntat de fer una tasca, no només assistencial o de primera acollida, sinó que també contribueixi a la millora de la cohesió social. Les vies d'actuació i aplicació han de ser l'intercanvi i el contacte entre persones de diferents orígens, la sensibilització i també la reivindicació dels drets de les persones immigrants i la denúncia de la seva vulneració.

3.5.1. Organització de taules rodones i debats per a la sensibilització i la reflexió

Durant aquest any de treball conjunt entre l'SCAI, la Lliga dels Drets dels Pobles, l'OIS i la FAVS s'han desenvolupat dos tipus d'actuacions.

Per una banda, s'ha seguit amb la tasca iniciada anteriorment basada en la **organització d'actes** oberts a tota la ciutadania amb la finalitat de **generar debat i afavorir la reflexió de l'opinió pública**. El format escollit per aquesta funció ha estat el de la taula rodona. Com en cursos anteriors, s'ha optat per comptar amb la **presència d'una persona experta** en una temàtica relacionada amb el fet migratori i que pugui aportat elements de reflexió i debat. Però a més a més, el format ha d'incloure necessàriament la paraula i les opinions de persones directament implicades en la qüestió tractada, de manera que en el cas de la immigració es doni veu als seus protagonistes, les **persones immigrades**. Aquest format es valora molt positivament ja que sovint es tendeix a parlar sobre immigració però sense comptar amb la presència ni opinió de les mateixes persones immigrades, el què fa que deixem de banda una part essencial d'aquesta realitat.

Així doncs, incloses en aquest projecte, l'OIS, l'SCAI i la FAV, amb el suport de l'Ajuntament de Sabadell i la Fundació Jaume Bofill, s'han pogut desenvolupar una taula rodona més d'aquest tipus, concretament tractant l'àmbit educatiu.

Si ja el dia 23 d'octubre de 2007, es va celebrar la Taula Rodona **Educació i Immigració: l'escola i la família. El model educatiu a Catalunya**, on es va comptar amb la presència de Miquel Àngel Essomba, a més d'un director d'una escola pública i d'un director d'una escola concertada per tractar temes com el model escolar a Catalunya o les diverses mesures d'acollida a l'escola, el mes de juliol de 2008, es va celebrar una nova taula titulada **Educació i Immigració: l'escola i la família. Quins valors tenim i quins valors esperem de l'escola?.**

Amb la idea de seguir aprofundint en el debat educatiu ja iniciat, aquest cop, es va debatre sobre la percepció dels pares i mares immigrades sobre l'escola, quins valors consideren adequats i quins aspectes caldria potenciar. Per aquesta ocasió es va convidar el professor de sociologia de la Universitat de Lleida i investigador en temes relatius a l'educació i immigració, Jordi Garreta, i pares i mares de diferents orígens; concretament, els més presents a la ciutat (Gàmbia, Marroc, Rússia i Equador). La idea era conèixer la relació entre famílies immigrades i l'escola, com es viu el canvi cultural i de valors en aquest àmbit concret, com s'articulen les demandes per poder educar els infants a cavall de dues cultures i si en aquest sentit, sorgeixen o no dificultats i si és possible extreure el millor de cada una d'elles

Destaquem molt positivament la preparació de la segona taula rodona, ja que es va optar per fer un treball previ més intens que en la primera. Prèviament a l'acte, es va valorar la importància d'intercanviar impressions entre els membres de la taula. D'aquesta manera, els pares i mares podien conèixer-se, conèixer les diferents perspectives i opinions i començar un debat que permetés per una banda, assentar millor el propi discurs, reflexionar-hi conjuntament i per altra banda, que totes les persones oferissin la seva opinió personal i lliure, però d'una manera concreta, acotada i estructurada, en la qual tots els discursos tractessin sobre els mateixos aspectes i fos possible la comparació.

En el sentit organitzatiu, els dos actes van valorar-se molt positivament, tant per l'assistència com pel contingut i el debat, però molt especialment la segona taula, ja que el treball previ i el treball conjunt dels continguts es va fer notar en el contingut a la taula final.

3.5.2. Foment de la interculturalitat als barris i entre les AAVV

El segon tipus d'acció impulsat pel treball en xarxa entre les entitats citades fou la tasca de **sensibilització i inclusió del discurs intercultural dins de les diverses associacions de veïns** de la ciutat, amb l'objectiu de promoure la interculturalitat als barris, seguint la nostra tasca i motivació de posar en contacte veïns d'orígens diversos, però que comparteixen un mateix espai de la ciutat. La nostra feina pretén millorar les relacions interpersonals, trencar l'actual estat de coexistència i fomentar les relacions interculturals de manera normalitzada.

Per treballar aquest aspecte es va optar per fer-ho des d'una **vessant lúdica, participativa i inclusora**. Les **festes majors** dels barris dels mesos de juny i juliol de 2008 podien oferir aquesta possibilitat. En el moment que es va plantejar aquesta línia de treball al voltant de la sensibilització, es va tenir molt en compte el tipus d'entitats. Les associacions de veïns de barri agrupen a un perfil molt determinat de població. Majoritàriament, són persones molt implicades en les lluites veïnals dels anys '60 i '70, amb una gran implicació social i política, i gran sentiment de pertinença al barri, malgrat que en moltes ocasions també ells varen arribar a Sabadell a causa de les migracions d'aquells anys. Això significa també la mitjana d'edat sol ser elevada, ja que sovint hi ha una manca de relleu generacional, el què disminueix el seu nivell de representació de la resta de veïnatge. No obstant això, entenem que les associacions de veïns són un agent important a tenir en compte, ja que poden ser el primer contacte per acostar-nos a la realitat de cada barri i així, poder establir un primer interlocutor.

Des d'aquest punt de partida, i amb l'ajuda de la FAVS, es va començar a establir alguns contactes amb algunes associacions, concretament les que van veure amb bons ulls la proposta d'incloure i tractar alguns elements relatius a la immigració dins de la programació del principal acte que s'organitza anualment per al veïnatge, la festa major.

Des de la nostra perspectiva, la **festa major** és una activitat que aglutina, que és útil per crear i augmentar el **sentiment de pertinença** a un barri i a una ciutat. En aquest sentit, la festa

major, doncs, és un espai idoni per tractar el tema de la interculturalitat, ja que és el moment en què la ciutadania surt al carrer, s'apropia de l'espai públic i el comparteix amb els altres. Així doncs, entenem que la incorporació d'altres elements culturals, ja presents en la vida quotidiana del barri i que per tant ja en formen part, a les activitats socials i festives del barri és una bona manera de començar a treballar la sensibilització i la convivència. Per altra banda, creiem que és molt positiu i constructiu que aquestes noves cultures s'integrin de manera normalitzada en un acte com la festa major d'un barri. Per una banda, perquè incorporar i fer visibles altres cultures i realitats que també composen el barri és una mostra de la voluntat d'**acollir i representar les persones immigrades en un acte important socialment**. Per altra banda, també és positiu per la possibilitat que ofereix a la població majoritària per **conèixer i apropar-se a altres cultures** que avui, ja formen part de la nostra realitat diària. Per tant, és també una manera de trencar amb tòpics i estereotips a través del coneixement i el contacte en l'espai públic.

Per dur a terme aquesta **incorporació** entenem que és essencial que es faci de manera **normalitzada i sense etiquetar** ni assenyalar una acció com "intercultural" o "en favor a la diversitat". Donar aquests adjectius implica fer una diferència envers les altres propostes o activitats "normals". Des de l'OIS, l'SCAI i la FAVS es plantejava a les associacions de veïns que tinguessin molt en compte aquesta qüestió ja que és important considerar de la mateixa manera i per igual totes les aportacions, donant així la imatge d'unitat, cohesió i normalitat.

Pel que fa a les propostes concretes, l'OIS, l'SCAI i la FAV van establir contactes amb 3 associacions de veïns, concretament amb l'associació de veïns d'Espronceda, de la Creu de Barberà i de Can Rull.

Als barris es va oferir la possibilitat d'oferir contactes amb persones i associacions d'immigrants del mateix barri que poguessin contribuir d'alguna manera a enriquir la festa amb noves propostes. Les iniciatives que es proposaven eren una actuació musical sud-americana o africana, proposta realitzada als barris de Creu de Barberà i Espronceda; i també l'organització d'un cine-fòrum, que es va celebrar al barri de Can Rull. A més a més, també es va elaborar un text que va ser incorporat en algun dels programes de festa major del barri (no en tots, a causa de la manca de temps) on es ressaltava la idea de la importància de la cohesió i la integració social, a través de l'accés a la ciutadania i la igualtat de drets i l'oportunitat de creixement col·lectiu i personal que ens ofereix la riquesa i la diversitat cultural.

De les accions fetes i el seu procés organitzatiu, en fem diverses **valoracions**. En primer lloc, estem satisfets ja que pensem que el **model ideat**, el d'introduir el debat i la presència d'elements d'altres realitats culturals al barri a través d'un acte social i públic com la festa major és una bona manera de treballar l'interculturalitat al barri. Per altra banda, creiem que és bona manera d'oferir contactes entre persones, autòctones i immigrades, i també entre associacions de veïns i associacions de persones immigrades. El fet de facilitar un primer contacte, que potser de manera espontània no es donaria, pot ser l'inici de futures col·laboracions i relacions més fluïdes sense que calgui cap altre

intervenció externa. D'aquesta manera hauríem assolit l'objectiu d'establir i promoure relacions normalitzades entre persones, que contacten mútuament per tal de desenvolupar accions conjuntes.

No obstant això, també som conscients que és molt important intentar deixar de banda les accions més folklòriques i **tendir cap** altres tipus **activitats que fomentin i promoguin el debat i la reflexió**. Si més no, cal apostar per accions que suggereixin noves perspectives que permetin qüestionar tòpics i posar en dubte idees preconcebudes, sempre des d'una vessant mes lúdica i festiva, tenint en compte que el context és una festa major. Per aquest motiu pensem que és més profitós i efectiu encarar accions com cine-fòrums que no pas actuacions musicals. Una altra iniciativa que per a promoure la reflexió i que superi la vessant més folklòriques, podria ser la traducció a altres idiomes d'una part del text de benvinguda dels programes de festa. Aquesta iniciativa, que no va ser possible per raons tècniques i de gestió interna, es veia amb bon ulls ja que podia significar també una bona manera d'incloure i fer partícips els col·lectius immigrats del barri a la festa major i per altra banda, mostrava a la població autòctona la diversitat cultural i lingüística del barri.

3.5.3. Commemoració del Dia Internacional de l'Immigrant – 18.12.08

Un altre fruit del treball en xarxa de les entitats citades anteriorment, l'OIS i l'SCAI, ha estat oferir l'impuls per a la **celebració del Dia Internacional del Migrant**, el 18 de desembre.

Aquesta commemoració va iniciar-se amb l'**elaboració conjunta d'un manifest**[4] per donar a conèixer l'actual **situació de les persones immigrades** en relació a les nombroses limitacions i condicions que imposa **legislació en matèria d'estrangeria**, tant a nivell europeu i estatal. El text també recull aspectes com la incidència directa dels desequilibris econòmics i socials sobre l'augment de les migracions a nivell internacional, el passat migratori de la població espanyola, la denúncia dels discursos utilitaristes i també insta a encarar les problemàtiques socials i lluita col·lectiva pels drets socials la de manera conjunta i col·lectiva, entre immigrants i autòctons, qüestionant així els discursos culpabilitzadors de les problemàtiques socials envers al col·lectiu immigrant.

Per tal de donar més ressò al manifest es va organitzar un senzill **acte públic**, una **concentració ciutadana,** per acostar el text a la ciutadania. L'acte va celebrar-se el mateix dia 18, a una cèntrica plaça de la ciutat, on va tenir lloc un breu actuació musical i la posterior **lectura del manifest**. Rere aquesta mobilització, s'hi van implicar a més d'una trentena d'entitats locals, entre entitats de persones immigrades i també entitats de suport al col·lectiu immigrant, que van signar i donar suport al manifest.

Posteriorment, i passat un mes aproximadament, les entitats més implicades en aquesta iniciativa, van organitzar una **conferència de debat i sensibilització** per exposar i debatre públicament l'actual un dels temes principals del manifest i més preocupants: la legislació.

[4] El Manifest del dia 18.12.08 es troba disponible a l'Annex.

L'acte va tenir lloc el dia 15 de gener de 2009 i va comptar amb la presència de **Julia López**, catedràtica de Dret del Treball de la UPF. De la mà d'aquesta ponent, es va exposar i denunciar les diverses vulneracions dels Drets Humans que permet la Directiva Europea del Retorn, aprovada fa un any al Parlament Europeu i que entrarà en vigor el proper any. Per a complementar la intervenció, l'SCAI va intervenir per mostrar com la legislació i més concretament, la llei d'estrangeria espanyola, té una clara incidència en el dia a dia de les persones immigrades, exposant alguns casos de persones immigrades anònimes, usuàries d'aquest servei local, que a causa de les restrictives limitacions, la duresa i la arbitrarietat de les interpretacions de l'actual llei, veuen amb impotència com la seva estabilitat legal, laboral, familiar i vital queda truncada. L'objectiu d'aquesta sessió fou la sensibilització de la població autòctona i la denúncia de la realitat de la població immigrada i les seves dificultats. Així doncs, en aquest cas es va optar per crear un format diferent a de les Taules Rodones, més encarat a l'anàlisi.

La implicació de l'OIS en aquesta iniciativa responia a un objectiu doble. Per una banda, es pretenia fer un primer reconeixement ciutadà i públic per aquesta diada. Aquesta iniciativa ve tenir un impacte a nivell local, per la qual cosa es varen convocar els diversos mitjans de comunicació locals a través d'una roda de premsa de valoració i també durant la mateixa concentració ciutadana i lectura del manifest.

Però per altra banda, també hi havia un segon objectiu de fons. Amb aquesta primera acció conjunta va ser molt útil per establir un contacte molt més directe, fluït i basat en la confiança mútua entre les entitats de suport al col·lectiu immigrant i les entitats de persones immigrades. Si bé no és possible establir relacions directes i de major complicitat amb totes elles solsament amb una sola acció, sí que paulatinament, s'han teixint aquestes relacions de major contacte i vinculació a partir d'aquesta iniciativa, ja que anteriorment el contacte no era tant profund.

Aquesta iniciativa conjunta va cedir el protagonisme a l'acció conjunta i unitària, on les parts més implicades han treballat colze a colze per un objectiu comú fent que les relacions entre les persones fossin més fortes i perdurables. Per tant, l'objectiu final era que aquesta primera acció facilités posteriors col·laboracions amb aquestes entitats, fent possible el treball amb xarxa i l'ampliació a nous col·lectius i entitats. Des de l'OIS, entenem que això contribueix tant a la sensibilització de la població majoritària i, sobretot, a l'empoderament de les persones immigrades per la reivindicació dels seus drets socials per assolir l'status de ciutadans.

En aquest sentit, podem constatar que aquests objectius es van complint. En primer lloc perquè les relacions amb les entitats de persones immigrades (si més no, amb les entitats més actives) continuen encara avui amb freqüència. Això significa que hi ha contactes a l'hora de comunicar actes públics propis de cada associació o bé hi ha intercanvi d'informació i coneixements per aspectes o demandes puntuals.

A més a més, també és cal destacar que després d'uns mesos de la mobilització del 18 de desembre es va constituir a la ciutat, la **FAIV** (Federació d'Associacions d'Immigrants del Vallès). Si bé aquesta federació, que engloba la majoria d'entitats locals, és encara molt recent i es troba en procés de contactar altres entitats de la comarca, la seva creació sorgida de la pròpia iniciativa de les persones immigrades associades indica la seva voluntat per organitzar-se conjuntament i reivindicar els seus drets com a nous ciutadans. Des de l'OIS, juntament amb l'SCAI, es valora molt positivament la nostra iniciativa

d'impulsar la primera commemoració del Dia Internacional de l'Immigrant, ja que més enllà de l'impacte entre la ciutadania sabadellenca, aquesta iniciativa va permetre activar un major contacte entre les entitats i compartir un objectiu comú, relacionat amb el respecte i la garantia dels drets de les persones.

Així doncs, entenem que la constitució d'una entitat que engloba altres entitats més petites i que pretén reivindicar els drets i deures com a persones immigrades i ser crítics amb la realitat legal i social de la immigració és contribuir favorablement a l'empoderament d'aquest col·lectiu.

Per últim, comentar la participació de l'OIS en l'acte organitzat per la FAIV que va celebrar-se el dia 18 de juny al Casal Pere Quart de Sabadell. La Federació va organitzar una Taula Rodona amb la presència dels representants dels diferents partits polítics amb representants al Congrés dels Diputats (Esperança Esteve per PSC, Carles Campuzano per CiU, Pere Bosch per ERC, Joan Herrera per ICV i Antonio Gallego per PP) per tal de parlar i debatre sobre la futura reforma de la llei d'Estrangeria Espanyola. A l'acte, l'OIS hi va ser convidat com a entitat en la fila zero per fer aportacions i preguntes al debat.

3.6. Transferència de coneixements: difusió dels projectes i estudis elaborats per l'OIS

Un altre dels objectius marcats també ha estat la difusió de les accions i projectes desenvolupats des de l'OIS. Per tal de donar a conèixer la nostra tasca, hem utilitzat tots els mitjans possibles al nostre abast.

En aquest sentit, en totes les accions desenvolupades, des dels **projectes** més generals fins les **actuacions** més concretes i puntuals, **s'han donat a conèixer entre els mitjans de comunicació** locals, els **canals més especialitzats** sobre immigració i el propi espai **web de l'OIS i de la Lliga dels Drets dels Pobles** per tal de fer ressò entre la ciutadania de les actuacions dutes a terme i visibilitzar-les. Així doncs, s'han elaborat nombroses notes de premsa, articles d'opinió i comunicacions, algunes d'elles sol·licitades pels propis mitjans, que han estat enviades i publicades en mitjans i també publicades en la web de l'OIS.

Els mitjans de comunicació contactats han estat:

- **Premsa:** Diari de Sabadell, El Punt Diari, Sabadell Pressa, A Sabadell més, Setmanari La Directa i Revista El Triangle.
- **Ràdio:** Ràdio Sabadell, Ràdio Castellar del Vallès i Ràdio Barberà i COM Ràdio.
- **Televisió:** Canal 50 i Canal Latino.
- **Internet:** Vilaweb Sabadell, Butlletí de la Secretaria per la Immigració de la Generalitat de Catalunya, Migrar.
- **Altres:** Participació en l'Anuari Estadístic de Sabadell 2008, aportant un dels dos articles d'opinió que encapçalaran la propera edició d'aquesta publicació, i també en altres publicacions que s'han interessat en el projecte (Observatori del Tercer Sector – OTS i Fundació la Roda)

Entenem que aquesta és la manera de, no només de donar a conèixer una activitat i procurar garantir assistència als actes, sinó que és una forma d'exposar públicament la tasca de recerca i anàlisi feta per l'OIS i donar-la a conèixer fent saber que s'ofereix informació i coneixements sobre la immigració per a totes les persones que hi estiguin interessades. Això permet transmissió de coneixements i la comunicació i per tant, donar a conèixer la tasca i la producció de l'equip de l'OIS. Per altra banda, també es presenta l' oportunitat de mantenir viu el debat i la reflexió sobre la immigració a la ciutat, generar opinió i denúncia envers situacions de discriminació.

3.6.1. Altres espais de difusió: III Fòrum Social Mundial de les Migracions

Segidament, fem una menció especial en la proposta de l'OIS, el *Catàleg de Bones Pràctiques en Immigració***.** Enguany s'han aprofitat les ocasions per donar a conèixer la nostra proposta metodològica, no només en el moment de la seva presentació en l'àmbit local, sinó que també es va presentar en el marc del **III Fòrum Social Mundial de les Migracions (FSMM)**, celebrat al municipi madrileny de Rivas Vaciamadrid, el setembre de 2008. El FSMM és una trobada mundial d'entitats, col·lectius i moviments socials que lluiten per facilitar el processos migratoris, treballar per la convivència social i denunciar situacions de discriminació o de vulneració de drets humans entre les persones migrants.

Aquest esdeveniment mundial, sorgit de les diferents edicions de Fòrums Socials Mundials, representava una bona oportunitat per donar a conèixer la nostra tasca però sobretot, poder compartir-la amb altres entitats i moviments socials que també tracten aquestes qüestions. Així doncs, en el tercer dia del III FSMM, el dia 13 de setembre 2008, va tenir lloc la presentació de la proposta metodològica del Catàleg de Bones Pràctiques.

La nostra presentació estava emmarcada en una taula rodona titulada **Experiencias Locales de Integración**, i va ser un espai compartit amb les ONG Jarit (València), CEAR Madrid i els moviments socials Ferrocarril Clandestino i Plataforma Por si cierran (Madrid).

En primer lloc, el col·lectiu Ferrocarril Clandestino i la Plataforma Por si no cierran, van fer una crítica a les polítiques públiques envers el fenomen migratori en el context de la comunitat autònoma de Madrid i la manca d'interès real de l'administració en els centres d'acollida per a persones immigrades. En tercer i quart lloc, Associació Jarit (ONG de València) i CEAR Madrid varen presentar les seves experiències de treball a nivell local, desenvolupant accions de sensibilització per la població majoritària o bé gestionant centres d'acollida per a nouvinguts, respectivament.

Així doncs, la proposta de l'OIS es presentava en segon lloc i, a nivell conceptual, es situava a mig camí de les altres aportacions. La **intervenció de l'OIS** va basar-se en l'**aportació teòrica i metodològica del** *Catàleg de Bones Pràctiques en Immigració*. Després d'exposar el posicionament envers la immigració i donar a conèixer la seva trajectòria i activitats, l'OIS va aprofundir en **l'explicació dels criteris i indicadors**, elaborats en el Catàleg, **per la creació i millora d'accions** en favor de la integració de la immigració, ja sigui oferint acollida i promovent els drets de ciutadania

del col·lectiu nouvingut com també treballant per qüestionar tòpics i estereotips de la població majoritària. Aquesta proposta que, va ser acollida amb interès, pretén anar més enllà de la recopilació i classificació de pràctiques, i el seu primer objectiu és **oferir una orientació metodològica i analítica útil pel treball diari** d'entitats i organismes oferint una orientació per crear o adaptar accions que siguin efectives per assolir la integració i la ciutadania de les persones immigrades.

Per tant, la línia de treball del taller del III FSMM on va participar l'OIS pretenia oferir una visió més general i política a través de l'anàlisi i crítica de l'actuació de l'administració pública madrilenya pel que fa als centres d'acollida i assessorament de persones immigrades. Seguidament, es van donar algunes pistes i orientacions metodològiques per treballar de manera lògica i eficient projectes i iniciatives relatives a la immigració a través de la aportació de l'OIS. I finalment s'optava per presentar dues bones experiències a nivell local que treballen per una banda, oferint suport a la població immigrada; i per l'altra, desenvolupant propostes de sensibilització de la població majoritària.

En aquest sentit, l'OIS fa un balanç satisfactori de la participació al III FSMM ja que ha permès poder conèixer altres experiències d'arreu de l'estat i d'altres països, ha possibilitat el contacte amb altres moviments socials i també ha potenciat l'intercanvi d'opinions que faciliten la reflexió interna sobre la tasca quotidiana d'aquest grup de recerca.

3.7. Creació d'espais en els mitjans de comunicació

Una de les accions que s'ha intentat posar en marxa ha estat la **creació d'un espai fix en algun mitjà de comunicació local**, concretament amb **Ràdio Sabadell**, la ràdio municipal de la ciutat.

La col·laboració amb algun mitjà local pretenia seguir amb l'objectiu principal de l'OIS, el de contribuir a la superació de la coexistència i la separació entre població estrangera i autòctona, a partir d'oferir informació i eines de sensibilització, però elaborant una **proposta diferent i innovadora** respecte altres accions desenvolupades per l'OIS.

Els mitjans de comunicació són també una bona eina per **transmetre missatges positius**, no estereotipats, més basats en l'enriquiment social, cultural i personal. A més a més, els mitjans ens permeten tenir accés i oferir idees i opinions, no només a un sol públic més reduït com en el cas dels tallers de sensibilització i reflexió que ja s'impulsen, sinó a un **públic molt més ampli**. Certament, el treball desenvolupat i el tipus d'impacte és diferent quan es duen a terme els tallers de sensibilització, ja que en aquests últims és possible una major comunicació i intercanvi entre les dues parts que hi intervenen. Tot i que amb els mitjans de col·laboració, aquest punt de contacte i d'intercanvi és més limitat i unidireccional, el nombre de persones a les quals poder oferir informació es multiplica, i aquest és precisament el seu punt fort. En aquest sentit, la tasca a fer amb els mitjans de comunicació no és tant profunda ni de reflexió personal, però sí que pot oferir la possibilitat de disposar d'una excel·lent plataforma des de la qual es pot fer un degoteig de missatges positius que calin entre l'audiència.

La proposta feta a Ràdio Sabadell parteix de l'enfocament propi de l'OIS i aposta per oferir **experiències positives**, **testimonis** de les migracions actuals i també passades amb la finalitat de comprar i veure les similituds entre uns i altres, i també **aportacions teòriques** d'experts i professionals sobre aspectes concrets. Sempre que sigui possible, es procurarà tenir una **visió local** donant a conèixer realitats o experiències vinculades a la ciutat. La proposta ja va ser presentada, però malauradament encara no s'ha pogut posar en funcionament per impossibilitat de la pròpia Ràdio Sabadell. [5]

[5] La proposta presentada es troba adjuntada a l'Annex.

4. CONCLUSIONS

Fins al moment actual, les **accions** desenvolupades i explicades en l'anterior apartat són **valorades molt positivament per l'equip de l'OIS**. Per una banda, malgrat que no s'hagin pogut desenvolupar i dur a terme la totalitat de les accions previstes, sí que **ha estat possible desenvolupar diverses accions** incloses en els objectius general i línies d'actuació del projecte, i concretament les que l'equip de l'OIS considerava **més importants i de major interès social**.

Per una banda, s'ha mantingut **l'actualització** de dades estadístiques, l'elaboració d'una **enquesta d'opinió** entre la població immigrada i també la renovació de la **web** com a part del **primera línia de treball:** *Recerca*, que inclou els objectius de *Consolidar el sistema de recollida i difusió de les dades de l'OIS* i *Copsar les percepcions, experiències i expectatives de la població immigrada.* La segona línia de treball: *Anàlisi i la reflexió* i també la tercera: *Difusió i sensibilització*, inclouen i interrelacionen al mateix temps els altres objectius restants: *Afavorir la transformació d'actituds i discursos envers la població immigrada, des del debat i el contrast d'informació, mitjançant metodologies educatives i comunicatives eficaces,* i també *Mantenir i reforçar els vincles amb les entitats, serveis públics i col·lectius que treballen amb i per la població immigrant, així com per la millora de la convivència ciutadana.*

Pel que fa a l'*Anàlisi i la reflexió*, l'OIS ha treballat en la **creació**, la **formulació** i la **prova dels tallers** de sensibilització fins a tenir-ne una última i millorada versió, que s'ha realitzat finalment en 10 ocasions, en tres Centres de Formació d'Adults i un Centre Cívic de la ciutat. També s'ha organitzat actes públics i encarats a cavall de la reflexió i la sensibilització com són una **taula rodona** de sensibilització sobre educació i immigració, la intervenció a algunes **associacions de veïns** per incloure aspectes relacionats amb la interculturalitat a la vida quotidiana o l'impuls per a commemorar el **Dia Internacional del Migrant** i la conferència sobre Legislació i Immigració**.**

Finalment, pel que fa a la **tercera i última línia de treball:** *Difusió i sensibilització*, s'han dut a terme diverses accions que han permès potenciar majors i més freqüents relacions amb algunes entitats locals i entitats d'immigrants, amb la prioritat de desenvolupar un treball i uns objectius conjunts i consensuats que ens permeti unir esforços en la nostra tasca de treballar per una ciutat més cohesionada socialment, tot reforçant i **enfortint** aquest **treball en xarxa** entre nosaltres.

En aquest sentit, l'equip de l'OIS està satisfet per haver pogut mantenir un any més el projecte de l'OIS i assentar tot un seguit **d'accions que ens permetran seguir endavant** amb el nostre projecte. Aquestes accions, com el manteniment de la **web**, l'actualització de dades estadístiques o l'elaboració de **tallers** o el **treball en xarxa** amb altres entitats amb la visió d'engrandir aquest contacte; són accions que s'ha pogut consolidar i que per tant, ens encaminen a la continuïtat del projecte.

Per altra banda, l'equip de l'OIS també considera molt positivament la possibilitat que ha sorgit enguany de participar en altres projectes més externs com és el cas de la col·laboració amb l'estudi promogut des del **Consell d'Europa**, la nostra participació molt més activa en la celebració del **III Fòrum Social Mundial de les Migracions** o les noves **accions sorgides a partir del treball en xarxa** amb les entitats, com ara el treball més directe a la ciutat a través de les festes majors de barri organitzades per les diferents associacions de veïns del nostre municipi.

També cal apuntar que alguna accions previstes no ha estat possible desenvolupar-les. Ens referim concretament a l'elaboració d'**elements i eines pel debat i la reflexió** (díptics i cartells) de caràcter general. Aquests materials no han estat creats ja que es va optar per prioritzar les altres tasques i accions relacionades amb la sensibilització.

Pel que fa al retorn d'informació entre les persones implicades, s'ha dut a terme especialment amb les persones immigrades que van participar en l'enquesta elaborada pel Consell d'Europa. A través d'una **síntesi de resultats i conclusions**, la informació recollida i analitzada en l'enquesta es va fer arribar als Centres de Formació de persones adultes que van col·laborar-hi desinteressadament, per tal aquestes al seu torn, les donessin a conèixer entre l'alumnat que va respondre.

En definitiva, **valorem positivament el treball fet fins al moment i què podem seguir desenvolupant des de l'OIS**, ja que creiem que són bons complements per seguir treballant en la nostra tasca. És a dir, són accions que poden facilitar el debat sobre les migracions actuals i, especialment, procurar per l'assoliment de la plena ciutadania de la població immigrada, treballant els aspectes de debat i reflexió per passar de l'actual estat de coexistència a una realitat on les persones puguin comunicar-se i relacionar-se sense que la variable d'origen hi tingui incidència real o propiciï cap tipus de desigualtat o discriminació. Som conscients que es tracta d'un camí llarg i que necessita constància i seguiment per obtenir resultats que poques vegades seran d'un nombrós o gran impacte, però entenem que es fa necessari treballar en aquesta línia per incidir des d'algun camp o àmbit en la sensibilització envers la realitat de les migracions i el qüestionament de tòpics i estereotips.

ANNEXOS

Annex 1: Relació de despeses

Núm. d'ordre	Període	Objecte	Import total €	% imputació FJB	Import imputat FJB €
1	Juliol 08	Suport a la investigació i realització de l'estudi sobre la percepció de la població immigrada respecte els tòpics i estereotips rebuts	1.413,00	54,46%	769,59
2	Gener 09	Material per actuacions vinculades a la commemoració del 18 de desembre	45,65	49.79%	22,73
3	Gener 09	Seguiment i coordinació del projecte OIS III. Disseny i realització de tallers. Gestió i realització de taules rodones, actes i foment del treball amb xarxa. Disseny proposta espai de comunicació.	1.606,25	73,60%	1.182,25
4	Febrer 09	Seguiment i coordinació del projecte OIS III. Disseny i realització de tallers. Gestió i realització de taules rodones, actes i foment del treball amb xarxa. Disseny proposta espai de comunicació.	1.606,25	100,00%	1.606,25
5	Març 09	Seguiment i coordinació del projecte OIS III. Disseny i realització de tallers. Gestió i realització de taules rodones, actes i foment del treball amb xarxa. Disseny proposta espai de comunicació.	1.606,25	53,92%	866,08
6	Abril 09	Seguiment i coordinació del projecte OIS III. Disseny i realització de tallers. Gestió i realització de taules rodones, actes i foment del treball amb xarxa. Disseny proposta espai de comunicació.	1.607,62	100,00%	1.607,62
7	Maig	Seguiment i coordinació del projecte OIS III. Disseny i realització de tallers. Gestió i realització de taules rodones, actes i foment del treball amb xarxa. Disseny proposta espai de comunicació.	1.606,25	56,87%	913,48
8	Juny 09	Suport tècnic i administratiu a la gestió del projecte OIS III	432,00	100,00%	432,00
			9.923,27		**7.400,00 €**

Rita Huybens, Presidenta de la Lliga dels Drets dels Pobles
Sabadell, 7 de juliol de 2009

Annex 2: Web de l'Observatori de la Immigració a Sabadell

2.1. Imatge de la pàgina web de l'OIS http://www.immigraciosabadell.org

Annex 3: Participació en la elaboració i el tractament de l'enquesta: *Topics and Stereotypes*, creada en el Consell d'Europa

3.1. Principals resultats de l'enquesta en col·laboració amb el CoE, *Topics and Stereotypes*

Acollida i residència

Més de 3 de cada 4 immigrants considera que Espanya és un país acollidor.

La majoria dels immigrants venien amb un projecte migratori d'estància breu.

Una vegada aquí, lla voluntat de quedar-se per un període superior als deu anys és majoritari.

Sentiment de pertinença i drets socials i polítics

Quasi 3 de cada 4 immigrants és considera tant d'aquí com del seu país d'origen

Només 1 de cada 4 no se sent d'aquí

Estaria interessat en poder votar a Espanya?
Estaria interessat en tenir la nacionalitat espanyola?
Si tenir la nacionalitat espanyola impliqués haver de renunciar a la seva, continuaria estant interessat en obtenir l'espanyola?

La majoria d'immigrants voldrien votar i encara més tenir el passaport espanyol

La proporció es redueix a la meitat si per fer-ho calgués renunciar a la seva nacionalitat originària

Per què li interessaria tenir la nacionalitat espanyola?

L'interès en obtenir la nacionalitat espanyola rau principalment en la seva vinculació amb l'assoliment de majors drets, amb la millora de les condicions de vida, i, finalment, per motius de pertinença envers el país de recepció

(**Motius majoritaris**: 1. Per gaudir de més drets, 2. Per gaudir de major qualitat de vida; 3. Per raons de pertinença; 4. ..; 5. Per raons familiars; 6. Per no haver de renovar els permisos de residència i treball; 7. Per poder donar la pròpia opinió i 7. Per poder viatjar a altres països)

Integració social i relacions personals

Creu que en general els immigrants no volen integrar-se al país, o creu que es troben amb dificultats per integrar-se?

Només 1 de cada 10 immigrants considera que els immigrants no volen integrar-se al país de recepció.

Li agradaria tenir més contacte amb persones d'aquí?

8 de cada 10 immigrants desitja tenir més contacte amb la població majoritària

Creu que per a ser acceptat en aquest país, vostè ha tingut que realitzar més esforços i comportar-se millor que les persones que no són immigrants?

Quasi 4 de cada 10 immigrants considera que ha hagut d'esforçar-se més i comportar-se millor que la població no immigrant per tal de ser acceptat

Considera que la gent d'aquí té por de vostè pel simple fet de ser immigrant o d'origen estranger?

Considera que ha de donar explicacions contínuament per tal de justificar la seva estància en aquest país i el seu dret a estar-hi?

(Primera columna: Por i segona columna: Justificació)

1 de cada 3 immigrants, considera que es té por de la seva presència pel fet de ser immigrant.

Quasi la meitat d'immigrants creu que ha de justificar la seva presència (en general o de forma parcial).

1 de cada 2 immigrants creu que no rep el mateix tracte que la resta de treballadors autòctons

Annex 4: Activitats de sensibilització i reflexió sobre tòpics, estereotips i discriminació

4.1. Projecció de fragments del programa *Un lloc estrany*: http://www.tv3.cat/unllocestrany

Logotip del programa Un lloc estrany

4.2. Activitat "Els americans sempre mengen hamburgueses!" (Els tòpics)

Fitxa 1. Tòpics internacionals

Segurament coneixeu tòpics sobre altres països, com per exemple:

la gent dels Estats Units..... sempre mengen hamburgueses

Ara, amb l'ajuda dels teus companys i companyes, completa el quadre següent:

La gent...	sempre....
del Japó	
	són puntuals
d'Itàlia	
	són molt ganduls
de Cuba	
	són els més xovinistes
Mèxic	

Fitxa 2. Veritat o fals?

Podríeu assenyalar si els següents tòpics sobre la gent d'aquí són veritables o falsos?

V	F	A la gent d'aquí...
		Són estalviadors i molt treballadors
		Són amables i acollidors
		fan la migdiada cada tarda
		són uns aprofitats i ganduls
		Quan parlen amb algú, els agrada agafar o tocar els altres (el braç, les mans...)
		són molt escandalosos
		ballen sevillanes i sardanes

4.3. Activitat "Qui és qui?" (L'estereotip)

Qui és qui?

→ *Uneix cadascuna de les persones de les fotografies amb la frase que li correspon.*

A Fa un curs de català els dimarts al vespre.

B Es preocupa per l'educació de la seva filla.

C Va marxar del seu poble per raons de feina.

D No es perd un partit del Barça.

E La cuina és la seva gran afició.

F Està mirant de comprar-se un cotxe.

OIS Observatori de la Immigració a Sabadell

Novembre 2008

Qui és qui?

SOLUCIONARI

→ *Uneix cadascuna de les persones de les fotografies amb la frase que li correspon.*

A Està fent un curs de català els dimarts al vespre.

B Es preocupa per l'educació de la seva filla.

C Va marxar del seu poble per raons de feina.

D No es perd un partit del Barça.

E La cuina és la seva gran afició.

F Està mirant de comprar-se un cotxe.

PUNTUACIONS

3 punts per cada resposta que coincideix: 1-E, 2-C, 3-B, 4-D, 5-A, 6-F
2 punts per cada resposta que coincidexi: 1-B, 2-C, 3-A, 4-F, 5-E, 6-D
1 punt per cada resposta que coincideixi: 1-B, 2-F, 3-E, 4-A, 5-C, 6-C

OIS Observatori de la Immigració a Sabadell

Novembre 2008

4.4. Activitat "La Tria" (La discriminació)

4.5. Activitat "Els altres i nosaltres" (Joc de rol sobre la discriminació)

Fitxes amb els rols a seguir

Rol 1: Home català

En Ramon Flaquè és un home nascut a Sabadell. Té uns 45 anys i és directiu d'una important empresa publicitària amb seu a Barcelona. Per feina, ara viu a Barcelona amb la seva família: la seva parella, la Maria, que té 43 anys i treballa com a cirurgiana, i també els seus dos fills, l'Enric de 16 anys i la Júlia, de 14. Tots dos estudien a una escola privada del seu barri perquè els hi cau molt a prop. S'estan planejant marxar uns dies de vacances al Carib per cap d'any o bé passar uns dies a la Cerdanya, on hi tenen una altra casa.

Rol 2: Dona catalana

La Marta Garcia és una dona jove, té 24 anys, i ha nascut a Cerdanyola del Vallès. La Marta no va poder acabar els seus estudis a l'institut perquè els seus pares es van posar malalts i els havia de cuidar molt. Actualment treballa com a caixera d'un gran supermercat, però vol canviar de feina perquè cobra poc. A més, el seu company, en Xavier, ara està a l'atur i acaben de tenir el seu primer fill, l'Isaac.

Rol 3: Home suís (immigrat comunitari)

En Frank Hesse va néixer a Ginebra (Suïssa) i té 50 anys, però ara fa just un any que s'ha instal·lat a Sant Cugat del Vallès per motius laborals. En Frank treballa per una coneguda empresa de xocolata suïssa que vol obrir una nova seu a Catalunya. Està molt content perquè aviat la seva parella i la seva filla vindran a viure amb ell a Sant Cugat. La Marge, la seva parella, no té feina encara però com que parla molt bé el castellà i l'alemany possiblement trobarà feina de professora d'idiomes, com a Ginebra.

Rol 4: Dona marroquina (immigrada no comunitària)

La Hamida Chaouni és una dona de 35 anys, va néixer a Tànger però fa 10 anys que viu a Sabadell i està fent tràmits per sol·licitar a la nacionalitat espanyola. Va marxar del seu país per estudiar un temps a Barcelona, però finalment s'hi va quedar. Actualment està casada amb en Saïd, un company d'estudis. La Hamida treballa com secretaria en una petita oficina on hi està bé. Però el què li agradaria seria treballar d'advocada, ja que és la seva formació. Però li costa molt trobar feina d'aquest tipus. Sovint, la gent se li adreça en castellà i la tracten com si acabés d'arribar o no conegués res de la ciutat.

Rol 2: Home senegalès (immigrat no comunitari)

En Lamine Diatta és un home jove de 29 anys. Va arribar a Catalunya fa un any i mig, amb un contracte temporal per treballar a la recollida de fruita de Lleida. Durant la recollida, li va sortir la oportunitat d'una feina d'electricista per sis mesos a Barberà del Vallès, just el què buscava per la seva formació. Malauradament, el contracte va acabar-se abans, i els seus permisos de residència i treball no li han estat renovats. Actualment fa feines sense contracte repartint publicitat al carrer i cobrant molt poc. Fa temps que té dificultats per arribar a final de mes i ha hagut de deixar el seu pis per un altre pis més barat però més mal conservat.

Rol 6: Dona boliviana (immigrada no comunitària)

La Magalí Hernández és una dona boliviana que fa només 6 mesos que ha arribat a Sabadell. Va venir sola amb un visat de turista i pensava que li seria senzill trobar una feina per poder enviar diners a la seva família, i sobretot a la seva mare. Voldria trobar una feina estable aviat, i així poder portar la seva mare aquí, ja que necessita operar-se de la vista, però sense papers és molt complicat. A més, no entén gens el català i li costa llegir i escriure en castellà. Actualment comparteix pis amb una família del seu mateix país que l'ajuden econòmicament, però per poc temps més. Aquí no coneix a ningú.

4.6. Activitat de conclusions

Material de conclusió de conceptes

“La Immigració en 4 tòpics”

LA IMMIGRACIÓ, UNA REALITAT POSITIVA

És un fet que vivim en una societat del segle XXI i que, per tant, les dinàmiques socials han de dirigir-se a donar-li valor i importància al ciutadà honest i compromès amb la societat en la qual resideix i disposat a col·laborar per fer de la mateixa un lloc millor per viure-hi, sense que importi el seu origen o nacionalitat. Es per això que estem tots compromesos en la correcta gestió del procés d'immigració, per tal que les conseqüències redundin positivament a Catalunya i tinguem una nació més gran i millor del que ja ho és.

Dins d'aquesta perspectiva hem d'acabar amb els falsos tòpics que acompanyen aquest procés.

ELS IMMIGRANTS ENS PRENEN LA FEINA

- ❑ Veritat
- ❑ Fals

- A Espanya i a Catalunya, les tasques als mercats laborals són complementàries entre autòctons i estrangers. Així mateix, no és un secret per a ningú l'amplíssima demanda laboral en sectors com l'hoteleria, la construcció, les tasques domèstiques i les agrícoles, que són els sectors amb més presència d'immigrants. Sectors que s'han revitalitzat i dinamitzat gràcies a la seva presència. Es una realitat que l'arribada d'immigrants a la nostra economia ha estat molt positiva.

ELS IMMIGRANTS S'ENDUEN ELS AJUTS.

- ❑ Veritat
- ❑ Fals

Les xifres oficials desmenteixen completament aquesta afirmació. Per exemple, en el cas de l'habitatge: l'any 2004, a Catalunya els immigrants (nous ciutadans) van accédir només al 7'66 % dels habitatges protegits. En el cas del PIRMI (Programa Interdepartamental de Renda Mínima d'Inserció), només el 17 % dels beneficiaris són estrangers en situació de pobresa o marginació social. Segons dades de l'Ajuntament de Barcelona, només un 3 % dels immigrants censats han utilitzat algun tipus de servei social.

ELS NEGOCIS DELS ESTRANGERS NO PAGUEN IMPOSTOS

- ❑ Veritat
- ❑ Fals

Aquesta afirmació és incompatible amb la realitat, ja que els costos dels permisos municipals d'obertura, de control d'instal·lacions, de reformes i d'altes en la Seguretat Social els paguen els mateixos empresaris estrangers. La dinàmica del cobrament d'impostos per beneficis és única, sense tenir en compte l'origen o nacionalitat de l'empresari.

ELS IMMIGRANTS NO TENEN ESTUDIS

- ❑ Veritat
- ❑ Fals

Es cert que el procés d'immigració en els darrers anys ha generat un percentatge alt de nous ciutadans que no tots posseeixen estudis superiors, però també és cert que la formació tècnica i professional dels immigrants és alta. Per exemple, el 68 % dels universitaris estrangers de tercer cicle procedeixen d'Amèrica llatina. A Catalunya, els estudis sobre les deu col·lectivitats més nombroses mostren l'heterogeneïtat del nivell educatiu: Argentina té un 38% d'estudis superiors; Perú, 29'2%; Colòmbia, 29'1%; Filipines, 16'2%; República Dominicana, 9'6%; Marroc, 6'4%; Paquistan, 5'2%; i Equador, 4'7 %.

ELS IMMIGRANTS NO S'INTEGREN

- Veritat
- Fals

Res més allunyat de la realitat. En l'actualitat el Servei de Normalització Lingüística de la Generalitat es troba desbordat per la demanda del col·lectiu d'immigrants que desitgen aprendre la llengua catalana. Referent al sector econòmic tots els que es troben treballant cotitzen regularment a la Seguretat social i són dinamitzadors nats de l'economia. Dels qui assisteixen a programes de formació laboral a Barcelona Activa, el 22% són immigrants. La participació en els diferents sectors de la societat s'ha incrementat molt positivament i tots els agents socials hem de vetllar que aquesta participació continui incrementant-se i es vegi plasmada en la nostra societat.

CONCLUSIÓ

la immigració és un problema només en l'imaginari d'alguns sectors polítics i socials que s'han quedat ancorats el segle passat. La immigració, lluny de ser un problema, és només el reflex del nostre món en el segle XXI, un món on els seus habitants deixen de ser uns d'estranys per convertir-se en col·laboradors, tots, amb un objectiu comú: construir cada dia un lloc millor per viure-hi.

"L'ABC de la Immigració"[6]

[6] Aquest material és més extens. Aquí s'hi adjunta només algunes diapositives

La Immigració, raons i causes

LA IMMIGRACIÓ,raons i causes

1. Econòmiques
2. Polítiques
3. Personals

La Immigració, raons i causes

La Immigració, raons i causes

LA IMMIGRACIÓ,raons i causes
guerres, disidència,genocidi...

LA GUERRA, L'EXILI

La Immigració, raons i causes

LA IMMIGRACIÓ,raons i causes

Inversió de la relació CAUSA-EFECTE:

Segon punt de vista:

Immigrant

↓

Víctima sistema

↓

Solidaritat!!!

4.7. Fotografies dels tallers de sensibilització

Taller realitzat al CFA Concòrdia (Nov. 08)

Taller realitzat al CFA Creu de Barberà (Des. 08)

Taller realitzat al CFA Can Rull (Des. 08)

Annex 5: Treball amb xarxa

5.1. Taula rodona

Material de difusió de les taules rodones (en format word per ser enviat per correu electrònic)

Organitzen:

Observatori de la Immigració a Sabadell

Amb el suport de:

Taula rodona

Immigració i educació: l'escola i la família

Quins valors tenim i quins valors esperem de l'escola?

Amb les intervencions de:

Jordi Garreta, professor de sociologia de la Universitat de Lleida
Mariama Camara, Mohamed Chtaibat, Cati González, Irina Lebedeva i Marisa Zambrano, mares i pares d'origen estranger i autòctons

- **Data**: dimarts 8 de juliol de 2008
- **Horari**: a les 19.00 h
- **Lloc**: Casal Pere Quart (Rambla, 69 de Sabadell) Fes clic aquí per saber com arribar-hi

Si voleu descarregar-vos l'estudi *Sabadell: informe de la immigració, 2006* feu clic aquí
Si voleu descarregar-vos l'estudi *Catàleg de Bones Pràctiques en immigració*, feu clic aquí
Si no veieu bé aquest mail, feu clic aquí

Presentació

Per afavorir el bon creixement i el desenvolupament dels nostres infants, la comunicació i la coordinació entre l'escola i la família hauria de ser un dels punts més sòlids del sistema educatiu.

En l'actual context migratori, aquesta aliança entre l'escola i la família pren encara més rellevància pel repte afegit del canvi cultural. Els pares i mares transmeten aquells valors que consideren més importants pel desenvolupament dels seus fills i filles, ja siguin nascuts al país d'origen o bé nascuts en el país de d'arribada. Però en la situació de procés migratori, com es viu el canvi de context cultural i la presència de nous valors majoritaris? I en aquest cas, com s'articulen les demandes per poder educar els infants a cavall de dues cultures? Existeixen dificultats en aquest procés o és possible extreure el millor de cada una d'elles?

Amb la intenció de compartir la reflexió sobre el fet migratori, tractant la realitat del món educatiu, la Lliga dels Drets dels Pobles, el Fòrum IDEA de la UAB i l'SCAI, amb el suport de l'Oficina de Nova Ciutadania de l'Ajuntament de Sabadell i la Fundació Jaume Bofill, proposem el cicle **Immigració i educació: l'escola i la família.** L'objectiu és debatre sobre les expectatives de les famílies immigrades respecte les escoles i altres qüestions relatives als valors que transmet l'escola i el sistema

educatiu català o les relacions amb l'entorn més proper, entre companys, professorat i pares i mares, segons les opinions de les famílies nouvingudes.

Organitzen: SCAI, Lliga dels Drets dels Pobles i Fòrum IDEA de la UAB
Amb el suport de: Fundació Jaume Bofill i Ajuntament de Sabadell

Si no veieu bé aquest mail, feu clic aquí

OIS – Observatori de la Immigració a Sabadell
http://obimmigraciosbd.wordpress.com

Lliga dels Drets dels Pobles
Ca l'Estruch, carrer Sant Isidre, 140 - 08208 Sabadell
Telèfon 93 723 71 02 · Fax 93 168 58 71
www.dretsdelspobles.org · info@dretsdelspobles.org

La informació continguda en aquest missatge de correu electrònic està dirigida només a la persona o entitat destinatària. Si vostè no és la persona destinatària, li agrairem que procedeixi a esborrar-lo i a no fer-ne cap ús ni transmetre'l a tercers. En compliment amb el què disposa la Llei Orgànica 15/199, del 13 de desembre, de protecció de Dades de Caràcter Personal, l'informem que les seves dades provenen d'un fitxer de titularitat de la Lliga dels Drets dels Pobles. Si ho desitja pot oposar-se al tractament d'aquestes dades sol·licitant-ho per escrit a Lliga dels Drets dels Pobles Carrer Sant Isidre, 140 – 08208 Sabadell. Li recordem el dret d'accedir, rectificar, cancel·lar i oposar-se al tractament de les seves dades per a finalitats de difusió mitjançant una comunicació escrita.

Taula rodona sobre Educació i Immigració. El valors de les famílies i l'escola al Casal Pere Quart (Juliol de 2008)

5.2. Foment de la interculturalitat als barris i a les AAVV

Text de presentació incorporat als programes de festes majors als barris de Can Rull i Espronceda

Una festa major de tots i totes!

D'un temps ençà, Sabadell i tots els nostres barris han anat canviant de fesomia. Ara ja no tenen un sol color, sinó que en tenen molts, al seu darrera hi ha molts orígens i moltes cultures diferents per conèixer i compartir; des de Bolívia, fins a Gàmbia, i des de Marroc fins a la Xina. Des de la FAV (Federació d'Associacions de Veïns de Sabadell), l'SCAI (Servei Ciutadà d'Ajuda a l'Immigrant), l'OIS (Observatori de la Immigració a Sabadell) de la Lliga dels Drets dels Pobles pensem que tenim una bona oportunitat per enriquir-nos com a societat.

LA FESTA MAJOR és sempre un bon moment per passejar, divertir-nos i conviure amb les amistats i amb el veïnat amb qui compartim els carrers i les places del barri. I enguany, amb el suport de l'AVV de Can Rull, us proposem que aquesta festa major sigui una festa per a tothom, on tots i totes hi participem, tant si som aquí des de sempre com si fa poc que sou entre nosaltres.

Des de la FAV, l'SCAI, l'OIS i Lliga dels Drets dels Pobles volem que Sabadell i Can Rull siguin espais acollidors, on les persones nouvingudes se sentin ben rebudes en un barri nou per elles, on no se sentin discriminades o rebutjades i que, com a nous ciutadans i ciutadanes, puguin participar també de la vida del barri i de la seva festa major.

Per aconseguir-ho pensem que és important que la festa reculli i mostri les tradicions i les cultures que ens identifiquen des de sempre, conjuntament amb les noves tradicions i cultures que a partir d'ara també formen part de la identitat del nostre barri. Participar de la festa i de la celebració és una bona manera d'acostar-nos i de conèixer-nos sense prejudicis.

Al nostre parer, la integració és el reconeixement mutu cap a altres cultures; la integració són les relacions entre persones iguals, sense complexos ni tòpics; la integració significa tenir els mateixos drets i deures, i en definitiva, la integració és assolir el reconeixement com a veïns i veïnes, com a ciutadans i ciutadanes. Tots tenim un passat i uns orígens diferents, però tots formem part d'una nova ciutadania que avui comparteix un mateix espai i unes mateixes ganes de viure'l i gaudir-lo.

BONA FESTA MAJOR! **Juliol 2008**

5.3. Manifest del Dia Internacional del Migrant, 18 de desembre de 2008

Manifest pels Drets de les Persones Immigrades

MANIFEST PELS DRETS DE LES PERSONES IMMIGRADES

Sabadell, 18 de desembre DIA INTERNACIONAL DE L'IMMIGRANT

La immigració avui ve marcada per dos aspectes molt importants. En el període 2001-2008 la població de Catalunya ha registrat un dels creixements més alts de la seva història, essent-ne la immigració el component principal. Per altra part les polítiques d'immigració freqüentment entren en col·lisió amb la dignitat i els drets fonamentals de les persones immigrades. És per això que les entitats sotasignants,

CONSTATEM:

1.- Que, tot i saber que la regularització és el primer pas necessari per iniciar el camí vers la plena ciutadania, existeix un gran nombre d'immigrants que no disposen de permís de residència i, sense un horitzó d'obtenir-lo abans de tres anys, viuen en un buit legal.

2.- Que cada cop hi ha menys vies per immigrar a Espanya la qual cosa obliga a molts immigrants a viatjar de manera clandestina posant en greu perill les seves vides.
A més a més, s'ha de fer especial menció a les dificultats que pateixen els sol·licitants d'asil per aconseguir l'estatut de refugiat a Espanya.

3.- Que en declaracions, escrits i debats de persones públiques i en mitjans de comunicació, en l'actual situació de crisi, es genera la falsa idea que els immigrants en són culpables, afavorint possibles sentiments xenòfobs.

4.- Que els immigrants són considerats, sovint, només com a mà d'obra barata i precària i no com a persones amb tots els seus drets i deures.

5.- Que l'exemple més cruel d'aquesta tendència és l'aprovació de la Directiva Europea de Retorn. Aquesta permet la detenció, fins a 18 mesos de persones en situació administrativa irregular (incloent-hi menors d'edat), que sense haver comès cap delicte són privades de llibertat per només una falta administrativa, amb l'objectiu d'expulsar-les del país. Aquesta Directiva vulnera els drets fonamentals previstos en la Constitució Espanyola i en múltiples Convenis Internacionals de Drets Humans que Espanya ha ratificat.

6.- Que els casos freqüents d'arbitrarietat en l'aplicació de la normativa que per part de l'administració pública es detecten en renovacions, reagrupacions familiars i arrelament, deixa a les persones afectades en una situació d'inseguretat jurídica.

EXPOSEM:

1.- **Els immigrants no són només treballadors**
El nostre desacord amb la visió de l'immigrant com a mà d'obra barata i amb les normatives que vulneren els drets fonamentals dels immigrants

2.- **La pobresa no té fronteres**
Per molts murs i barreres que s'imposin, les persones forçades pels desequilibris econòmics i socials no deixaran d'emigrar.

I es per tot això que

EXIGIM

I.- **Una llei d'estrangeria més humana**
Que s'elaborin polítiques migratòries humanes que tinguin en compte la persona en totes les seves facetes, que facilitin els canals legals per immigrar i que promoguin la cohesió social, posant èmfasi en les aportacions positives de la immigració.
Que la futura reforma de la Llei d'Estrangeria serveixi per adaptar-la a la Sentència del Tribunal Constitucional del 7 de novembre de 2007 on s'equiparan els dret de reunió, associació, llibertat sindical, ensenyament no obligatori i assistència jurídica gratuïta a tots els ciutadans, independentment de tenir o no permís de residència. I que no serveixi per retallar més drets de les persones immigrades.

II.- **Suport dels ajuntaments i governs autonòmics**
Que els governs autonòmic i locals facin pressió política a nivell estatal i europeu per tal de millorar les lleis existents.

III.- **Espanya, país d'emigrants i immigrants**
Que s'obri un debat social sobre la responsabilitat que els països enriquits com el nostre tenen sobre el fet que tants milions de persones es vegin forçades a marxar dels seus països per cercar millors condicions de vida, recordant que el nostre també fou un país d'emigrants.

IV**.- El respecte als drets fonamentals**
Que en qualsevol cas es respectin tots els drets fonamentals previstos als Convenis Internacionals ratificats per Espanya i a la Constitució Espanyola sense fer cap mena de distinció per motius de nacionalitat i/o origen.

V.- **"Aquí visc aquí voto"**
Els immigrants han de ser també ciutadans de ple dret coneixent-los i reconeixent-los com a tals, fent-los partícips de la vida social i política.
L'exercici del dret a vot es fa imprescindible per tal que tothom decideixi sobre la gestió dels recursos que aporta amb el seu treball.

ENS COMPROMETEM EN

1.- **La convivència, cosa de tots**
La complicitat de tota la ciutadania activa (ONG's, partits, sindicats, associacions socials, culturals, ..), les administracions públiques i locals i els col·lectius i associacions d'immigrants es fa necessària per garantir la bona convivència entre tots i totes.

2. **Els ciutadans units contra la injustícia i les desigualtats**
Que en contraposició als discursos i arguments que culpabilitzen i criminalitzen la població immigrada de bona part dels problemes socials actuals, la ciutadania reivindiqui conjuntament, sense diferenciar origen o nacionalitat, les problemàtiques que afecten a tota la població: precarietat laboral, la dificultat per accedir a un habitatge digne, la manca de recursos pels serveis públics com l'educació o la sanitat, entre d'altres.

SIGNEN:
Ass. Africana de Sabadell, Ass. Amic de Sedhiou Kandeema, Ass. Boliviana cultural-deportiva del Vallès, Ass. Catalana d'Estudis Islàmics, Ass. Catalana de Bollywood, Ass. Ciutadans de Guinea Conakry Residents Valles, Ass. Cultural Islàmica Ar-risalah Vallès Occ., Ass. d'immigrants (ressortissane) de Senegal, Ass. de Burkina Faso, Ass. de Malienses de Sabadell, Ass. de dones Africanes de Sabadell, Ass. de Uruguayos, Ass. del Oriente Boliviano, Ass. Diannah-Ba de Catalunya (ajuda i acció), Ass. Hispano Latina del Vallès, Ass. Latinoamericana de Sabadell, AMAS (Asociación Multicultural Activa Solidaria), Ass. Nigerians de Sabadell, Ass. per a la defensa del medi ambient de Balandou-APROMAB, Ass. residents de Costa d'Ivori, Ass. Sòcio-Cultural Anasiha, Ass. Sòcio-Cultural Al-Tanauir de Catalunya, Càritas Interparroquial de Sabadell, Centro Cultural de Inmigrantes, Comissió Catalana d'ajuda al refugiat – CEAR, Coordinadora d'associacions de la Festa de la Diversitat, Casal de Cubà de Sabadell, Drapaires d'Emaús, Federació d' Associacions de Veïns de Sabadell (FAV), Observatori de la Immigració a Sabadell (OIS) - Lliga dels Drets dels Pobles, SCAI, Vocalia de Solidaritat de Sol i Padrís.

Sabadell, 18 de desembre de 2008

Annex 6: Transferència de coneixements

6.1. Comunicació de presentació del Catàleg de Bones Pràctiques en Immigració en el marc del III Fòrum Social Mundial de les Migracions (FSMM)

Intervenció d'una membre de l'OIS en el taller "Experiencias locales de integración", celebrat al III FSMM a Rivas VaciaMadrid, Madrid (Setembre 2008)

Annex 7: Espais als Mitjans de comunicació locals

Proposta de treball presentada a Ràdio Sabadell

Proposta espai radiofònic sobre Immigració

L'Observatori de la Immigració a Sabadell (OIS), sorgit de la col·laboració entre la Lliga dels Drets dels Pobles i el Fòrum IDEA (Investigació i Desenvolupament en Educació de persones Adultes) de la UAB, va sorgir amb l'objectiu de generar opinió i coneixement envers el fet migratori des d'una perspectiva local, de ciutat, amb la finalitat de contribuir a una major sensibilització i sobretot a una major grau de cohesió social entre la ciutadania sabadellenca.

Punt de partida i marc teòric:

Per tal de treballar el fet migratori, l'OIS parteix d'aquests tres principis:

1.) La immigració fenomen històric

L'OIS entén les migracions com un fenomen històric i una constant des de l'inici de la humanitat. En aquest sentit, és important transmetre un missatge de normalitat pel que fa a les migracions actuals a la nostra ciutat, contextualitzar-les respecte la realitat d'altres municipis catalans i molt especialment, mostrar com aquest fenomen ja va donar-se a principis del segle XX i també durant el règim franquista. I malgrat la diferència del moment històric, és important mostrar, no només les causes estructurals que motiven les migracions internacionals, com la globalització i les desigualtats entre països empobrits i enriquits. També cal analitzar com la migració actual presenta nombroses similituds entre uns i altres períodes, ja que les raons de migrar es mantenen i les condicions de vida i les relacions entre les persones immigrades i autòctones a les societats de destí tendeixen a repetir-se.

2.) La integració social i igualtat de drets i deures (no com assimilació cultural)

Per l'OIS, la integració és un procés bidireccional i una qüestió pública. La bidireccionalitat significa que la integració es tracta d'un procés que implica tant a la població immigrada, però també a la població majoritària. Tant important és conèixer la societat de destí, com també poder sentir-s'hi acollit. En aquest sentit, és important mostrar com la cultura no és sempre uniforme ni estàtica, sinó que és canviant i dinàmica i per tant, permet la suma de moltes cultures. Un fet que, des de l'OIS, es veu com una oportunitat d'intercanvi i creixement personal i col·lectiu com a societats.

En segon lloc, la integració és una qüestió pública. La integració s'assoleix quan els drets i deures entre persones, independentment del seu sexe, edat, condició i origen o ètnia, s'equiparen de manera legal i també efectiva, tot oferint una real igualtat d'oportunitats en l'accés als serveis públics i a tots els canals i vies de participació pública i social.

3.) La normalització i ciutadania

A través de les recerques i aportacions de l'OIS, hem pogut observar com tot i no existir problemes greus de relació a la nostra ciutat, es mostra un estat de coexistència entre persones de diversos orígens, però en poques ocasions observem una convivència real. Per tal de contribuir a trencar aquesta dualitat, que etiqueta i segrega a les persones d'origen estranger, proposem plantejar la immigració com un fet normalitzat, habitual i històric. Aquesta visió ens permet, no parlar d'immigració, sinó parlar de ciutadania de manera unitària. En aquesta línia, podem defensar que les problemàtiques socials, el dèficit o la manca de recursos no són causats per la població immigrada, sinó que són mancances estructurals, de poca inversió pública, que afecten a tota la població en el seu conjunt. I davant d'un problema comú, la resposta més efectiva que permeti una millora social per a tothom és la cooperació i reivindicació conjunta; i no pas la competència i l'enfrontament, generadors de segregació, discriminació i malestar.

Col·laboració amb Ràdio Sabadell

Partint d'aquests posicionaments i amb l'objectiu de crear espais, discursos i argumentacions que contribueixin a trencar estereotips i prejudicis, que poden generar actituds discriminatòries, proposem:

La creació d'un espai radiofònic, que amb una freqüència periòdica d'entre 10 a 30 minuts, permeti mostrar experiències positives, inclusores i des de la normalització, entre persones immigrades i autòctones.

Per tal de desenvolupar aquesta idea plantegem presentar diverses experiències basades en dues línies:

1). Mostrar projectes i experiències de convivència a diferents àmbits socials: a l'escola i a les AMPAS, a la feina, al barri i a les associacions de veïns,... tot mostrant com sorgeixen accions que impliquen en el mateix grau a persones immigrades i autòctones per tal de treballar conjuntament per millorar l'escola, el barri, la feina... a través de:

- Testimonis de persones immigrades que exposin la seva trajectòria vital i mostrin la seva inclusió i normalitzada a la societat catalana i,
- Testimonis de persones que van ser immigrants en els anys '60 o '70,
- Oferint comparatives i paral·lelismes

2). També seria possible contactar amb experts i investigadors sobre migracions que exposessin i clarifiquessin les causes actuals de les migracions, el benefici social i humà (no econòmic) de la diversitat cultural, social, lingüística..., explicitant també les limitacions que marquen i limiten aquesta possibilitat.